

Η ΑΤΛΑΝΤΙΔΑ
ΔΕΝ ΧΑΘΗΚΕ ΠΟΤΕ

το μυθιστόρημα της Σαντορίνης

Γιώργος Κουκουλάς, «Η Ατλαντίδα δεν χάθηκε ποτέ»
Σύνθεση εξωφύλλου: Ελπίδα Χατζηκωνσταντή
Επιμέλεια - Διόρθωση: Μαρίνα Μώρου
Σελιδοποίηση: Νεκτάριος Λαμπρόπουλος
Για τα ελληνικά © 2012 Γιώργος Κουκουλάς
Εκδότης: Γιώργος Κουκουλάς
www.atlantisneverlost.com
koukoulas@acci.gr
ISBN: 978-960-93-4153-0

*Απαγορεύεται η αναδημοσίευση του βιβλίου αυτού ή η αναπαραγωγή του
με οποιοδήποτε μέσο, χωρίς την έγγραφη άδεια του εκδότη*

ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΟΥΚΟΥΛΑΣ

Η ΑΤΛΑΝΤΙΔΑ
ΔΕΝ ΧΑΘΗΚΕ ΠΟΤΕ

το μυθιστόρημα της Σαντορίνης

Σε σένα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1.	Το νησί ηφαίστειο	11
2.	3 ΩΡΕΣ ΠΡΙΝ...	27
3.	Η ανακάλυψη	31
4.	6 ΩΡΕΣ ΠΡΙΝ...	41
5.	Η θεωρία	53
6.	1 ΗΛΙΟ ΠΡΙΝ...	65
7.	Η συνάντηση	75
8.	2 ΗΛΙΟΥΣ ΠΡΙΝ...	87
9.	Το Ακρωτήρι	93
10.	3 ΗΛΙΟΥΣ ΠΡΙΝ...	107
11.	Οράματα	115
12.	4 ΗΛΙΟΥΣ ΠΡΙΝ...	129
13.	Η προφητεία	137
14.	5 ΗΛΙΟΥΣ ΠΡΙΝ...	145
15.	Μια διαχρονική αξία	157
16.	6 ΗΛΙΟΥΣ ΠΡΙΝ...	173
17.	Ο Τάλως	193
18.	7 ΗΛΙΟΥΣ ΠΡΙΝ...	213
19.	Η παραλία	223
20.	8 ΗΛΙΟΥΣ ΠΡΙΝ...	241
21.	Το πάρτι	251
22.	ΜΕΣΗΜΕΡΙ 10 ΗΛΙΟΥΣ ΠΡΙΝ...	261
23.	Πετώντας για πρώτη φορά	273
24.	ΠΡΩΙ 10 ΗΛΙΟΥΣ ΠΡΙΝ...	287
25.	Η Έκρηξη	303
26.	11 ΗΛΙΟΥΣ ΠΡΙΝ...	323
27.	Αποκαλύψεις	335
28.	ΤΩΡΑ...	345
29.	Βραδινή έξοδος	365
30.	5 ΩΡΕΣ ΜΕΤΑ...	381
31.	Συμπτώσεις!	393
	Σημείωμα του συγγραφέα	405
	Παράρτημα Α	409
	Παράρτημα Β	426

Το νησί ηφαιστειο

Το πλοίο της γραμμής ακολουθούσε μια ευθεία γραμμή που έκοβε στα δύο τη θαλάσσια κοιλότητα ανάμεσα στα θεόρατα κοκκινόμαυρα βράχια. Το τεράστιο στόμιο, σχηματισμένο από απότομους γκρεμούς, αποτελούσε τον ενεργό κρατήρα ενός από τα μεγαλύτερα ηφαιστεια της γης. Η θολούρα του ξυπνήματος, από ένα μικρό αλλά ευεργετικό από πλευράς ξεκούρασης ύπνο, μεγιστοποίησε την απόκοσμη άγρια ομορφιά του τοπίου. Ένα θέαμα που όμοιο του δεν υπάρχει σε κανένα άλλο μέρος του πλανήτη. Με το πέρασμα των δευτερολέπτων τα επιβλητικά τοιχώματα του ηφαιστείου που πλησίαζαν, φάνταζαν ολοένα και πιο απειλητικά απέναντί του, αιχμαλωτίζοντας πλήρως την προσοχή του.

Η εικόνα συμπληρωνόταν από κάτω από σπίτια κρεμασμένα στο χείλος του γκρεμού, χτισμένα μεταξύ θάλασσας και ουρανού, αψηφώντας τη βαρύτητα και το ύψος. Σαν τελευταία χιόνια σε ορεινές κορυφές, λίγο πριν λιώσουν από το ζεστό χάδι του ανοιξιάτικου ήλιου. Καθώς το πλοίο προσέγγιζε το λιμάνι, μπορούσε να διακρίνει καθαρά στα αριστερά τους πρώτους οικισμούς του νησιού. Πρώτα η Οία με το ξακουστό ηλιοβασιλέμά της. Στη συνέχεια των γκρεμών,

διάσπαρτα σπίτια σαν μικρές άσπρες νιφάδες μέχρι το επόμενο χωριό, το Ημεροβίγλι. Η αχαλίνωτη οικοδομική ανάπτυξη της Σαντορίνης σχεδόν το ένωσε με την πρωτεύουσα του νησιού τα Φηρά. Μόνο κάποιος έμπειρο μάτι μπορεί να τα ξεχωρίσει ακόμα σαν δύο διαφορετικούς οικισμούς. Συνεχίζοντας προς τα δεξιά και κυκλικά πάνω στο φρύδι της καλντέρας, το τοπίο εξίσου μαγευτικό. Σκόρπιες συστοιχίες λευκών σπιτιών χτισμένα στις κορυφές του ηφαιστείου. Στην απέναντι πλευρά του νησιού η τελευταία ευδιάκριτη ομάδα χιονιού αντιπροσωπεύει το χωριό Ακρωτήρι. Πέρασαν αρκετά λεπτά ώσπου να συνέλθει από τις εντυπωσιακές εικόνες που ξεδιπλώνονταν αργά μπροστά του ακολουθώντας πιστά την ταχύτητα του πλοίου.

Ο Αλέξανδρος δεν μπόρεσε να αποφύγει μια σύντομη αναδρομή των γεγονότων που τον είχαν οδηγήσει μπροστά σε αυτό το εκπληκτικό θέαμα. Όλα ξεκίνησαν πριν δύο μέρες με το τηλεφώνημα του αγαπημένου του, αλλά όπως συμβαίνει με όλες τις σχέσεις που παύουν να έχουν κοινά, ξεχασμένου καθηγητή αρχαιολογίας Νικόδημου. Τα γεγονότα εξελίχθηκαν απρόσμενα γρήγορα σε σχέση με τους ρυθμούς καθημερινής ρουτίνας, στους οποίους είχε από καιρό παραδοθεί.

Είχε γνωρίσει τον καθηγητή τα τελευταία δύο χρόνια της σχολής και είχε γίνει αμέσως ο αγαπημένος μαθητής του. Δεν είχε προσδιορίσει ακόμα εάν η απόφασή του να ακολουθήσει σπουδές αρχαιολογίας ως δεύτερο πτυχίο ύστερα από την ολοκλήρωση των σπουδών του στο τμήμα Φυσικής των Αθηνών ήταν απόρροια εσωτερικής ανάγκης γνώσεων για αυτόν τον τομέα ή μια καθυστερημένη αντίδραση και κατάλοιπο απέναντι σε προηγούμενες επιλογές του. Από μικρός ονειρευόταν να ασχοληθεί με τα αστέρια· οτιδήποτε αφο-

ρούσε το διάστημα τον γοήτευε αφάνταστα. Μεγαλώνοντας επέλεξε να φοιτήσει στο τμήμα Φυσικής με σκοπό να σταδιοδρομήσει στον κλάδο της αστρονομίας. Στην πορεία, όμως, τα όνειρα παρασύρθηκαν από μία σκληρή και πεζή πραγματικότητα. Οι συνεχόμενες παραινέσεις και κατευθύνσεις σε μορφή συμβουλών από την οικογένειά του αλλά και από το φιλικό του περιβάλλον για μια κατοχυρωμένη και σίγουρη επαγγελματική καριέρα εκτροχίασαν τον Αλέξανδρο από το αρχικό του όνειρο. Κατέληξε να παραδίδει μαθήματα προετοιμασίας εξετάσεων σε συνοικιακά φροντιστήρια φυσικής. Η άλλοτε οικονομικά εύρωστη οικογένεια του, αντιμετώπιζε τα τελευταία χρόνια έντονα οικονομικά προβλήματα. Η μικρή οικογενειακή επιχείρηση του πατέρα του δεν κατάφερε να αντεπεξέλθει στις σύγχρονες ανάγκες της αγοράς και τις ραγδαίες τεχνολογικές εξελίξεις στον χώρο των ηλεκτρονικών υπολογιστών. Το κερδοφόρο κατάστημα πώλησης και επισκευών ηλεκτρονικών συσκευών της δεκαετίας του ογδόντα ήταν πια παρελθόν. Η εταιρία πάλευε τώρα καθημερινά να βγάλει τα έξοδά της, έχοντας χάσει από καιρό την άνιση μάχη με τις σύγχρονες πολυεθνικές.

Ήταν επτά το πρωί όταν χτύπησε το κινητό και δεν ήταν συνηθισμένος σε τόσο πρωινά τηλεφωνήματα. Το γεγονός πως στην οθόνη της συσκευής αναβόσβηναν δέκα τυχαία νούμερα και όχι κάποιο καταχωρημένο γνωστό όνομα ενέτεινε την έκπληξή του. Μια πρωινή αναστάτωση που μετατράπηκε σε εύλογη περιέργεια για τον άγνωστο και τα κίνητρά του στην άλλη άκρη της γραμμής. Δεν δυσκολεύτηκε να αναγνωρίσει την πάντα ενθουσιώδη, γεμάτη παλμό, φωνή του αγαπημένου του καθηγητή. Ο Νικόδημος περνώντας με κεκτημένη ταχύτητα τις τυπικές ερωταπαντήσεις που συνοδεύουν την αρχή ενός τηλεφωνήματος μεταξύ δύο ανθρώ-

πων που έχουν να μιλήσουν πάνω από ένα χρόνο, μπήκε κατευθείαν στο θέμα.

«Χρειάζομαι τη βοήθειά σου Αλέξανδρε».

Η ομιλία του τώρα είχε χάσει τον αυθορμητισμό της και σταδιακά είχε αντικατασταθεί με τη σοβαρότητα που τη χαρακτήριζε όταν ο καθηγητής αντιμετώπιζε κρίσιμα ερωτήματα στη διδασκαλία του μαθήματός του. Ένα μάθημα που έβρισκε πάντα γεμάτο το αμφιθέατρο, ακόμα και όταν όλη η υπόλοιπη σχολή ήταν άδεια λόγω απεργιών, εκλογών, γιορτών και δεκάδων άλλων αιτιών που συχνά μετατρέπουν τα πανεπιστήμια σε έρημα κτήρια. Ο καθηγητής στη άλλη άκρη της γραμμής συνέχισε.

«Δεν μπορώ να σου εξηγήσω από το τηλέφωνο αλλά μόνο εσένα μπορώ να εμπιστευτώ. Είναι ανάγκη να έρθεις αμέσως στη Σαντορίνη, αμέσως σου λέω». Τα λόγια του ήταν πλέον κοφτά και έκρυβαν αγωνία. «Η ανακάλυψη της οποίας τα ίχνη βρίσκομαι είναι μεγάλη... Τεράστια». Μια μικρή διακοπή ακολούθησε τα τελευταία του λόγια· ο καθηγητής προσπαθούσε να μαζέψει την αυτοσυγκέντρωσή του. «Σε περιμένω αύριο, μεθαύριο το αργότερο. Τα γεγονότα δεν μπορούν να περιμένουν, πάρε με τηλέφωνο μόλις μάθεις την ακριβή ώρα της άφιξής σου».

Ο χαρακτηριστικός συνεχόμενος τόνος στο ακουστικό φανέρωνε πως η συνδιάλεξη είχε τελειώσει απότομα. Ένας μονόλογος στον οποίο ο Αλέξανδρος δεν είχε ποτέ περιθώριο να αρνηθεί.

Το πλοίο είχε εισέλθει για τα καλά στην καλντέρα της Σαντορίνης. Τα σπίτια στις κορυφές του νησιού ήταν πλέον ευδιάκριτα. Δεξιά τους προσπερνούσαν το μαύρο σύμπλεγμα των δύο μικρών νησιών στο κέντρο του κρατήρα. Νησιά νεαρά σε ηλικία, που αποτελούνται αποκλειστικά από ηφαι-

στειακή λάβα που είχε αναβλύσει για πρώτη φορά πριν από δύο χιλιάδες χρόνια. Από τότε αλλάζουν συχνά μέγεθος και σχήμα ανάλογα με τη διάθεση του ηφαιστείου. Τελευταία φορά που το ηφαίστειο αποφάσισε να αλλάξει τη μορφολογία του ήταν πριν τριακόσια χρόνια όταν, μέσω σεισμών και εκρήξεων, από τον πυθμένα της θάλασσας αναδύθηκαν διανοχικά νέα τμήματα γης. Σταδιακά ενώθηκαν μεταξύ τους και αποτελούν σήμερα το νησί με την περιγραφική ονομασία “Νέα Καμμένη”.

Δεν ήταν η πρώτη φορά που επισκεπτόταν το κυκλαδίτικο νησί. Νησί του έρωτα... έτσι φαντάζει η Σαντορίνη στο μυαλό κάθε ερωτευμένου νέου, ο απόλυτος προορισμός για όλα τα φρέσκα ζευγαράκια. Έτσι και εκείνος δεν μπορούσε να αποφύγει τον μύθο ή μάλλον το κατεστημένο της εποχής. Κατακλύστηκε με αναμνήσεις από την εκδρομή που είχαν κάνει πριν έξι χρόνια τη δεύτερη μέρα των διακοπών τους με την Αφροδίτη στα μαύρα αυτά νησάκια. Το φυλλάδιο στο τουριστικό πρακτορείο έγραφε με τεράστια κόκκινα γράμματα:

“Εκδρομή στο Ηφαίστειο”

Πέρασαν αρκετές ημέρες για να συνειδητοποιήσει πως κάθε μέρα πάνω στο νησί ήταν μια εκδρομή σε ηφαίστειο. Χωρίς να προετοιμαστεί κατάλληλα ή να ενημερωθεί σχετικά με την εξόρμηση και τις απαιτήσεις της, ξεκίνησαν για τη μικρή αυτή οδύσσεια. Για τον Αλέξανδρο σκέψεις υπήρχαν μόνο για ερωτοτροπίες με το ταίρι του. Στους αδιαφανείς μηχανισμούς του λάγνου εγκεφάλου του, λειτουργούσε ένα αυτόματο χρονόμετρο με αντίστροφη μέτρηση για κάθε επόμενη ερωτική τους συνάντηση. Είχε ανακαλύψει για πρώτη φορά πόσο τυραννική μπορεί να είναι η λαχτάρα, όταν τη γεννά το σώμα μιας γυναίκας.

Η εκδρομή εξελίχθηκε σε πλήρη αποτυχία. Τα καυτά μαύρα πετραδάκια εισχωρούσαν βασανιστικά ανάμεσα στην πατούσα και τη σαγιονάρα του σε κάθε βήμα που δοκίμαζε σε λίγο πιο ανώμαλο έδαφος. Μόλις είχε καταλάβει γιατί όλοι οι τουρίστες της εκδρομικής ομάδας, κατά δαιμονιώδη σύμπτωση και η σύντροφός του, φορούσαν καλοκαιριάτικα κάλτσες με αθλητικά παπούτσια! Όπως θα αποδεικνυόταν, επανειλημμένως εκείνη την εποχή, η φαιά ουσία του καταναλωνόταν στην πλειοψηφία της στην αντίστροφη ερωτική χρονομέτρηση, δίχως να αφήνει χώρο για περαιτέρω λειτουργία της λογικής. Το μαρτύριο συνεχιζόταν καθώς ανηφόριζαν το μονοπάτι και το δίλημμα πλέον είχε εκτοπίσει ακόμα και αυτό το αχαλίνωτο φανταστικό σεξοχρονόμετρο. Να υποστεί την ταπείνωση παραδεχόμενος το μαρτύριο που ζούσε σε κάθε του βήμα ή να συνεχίσει την πορεία του σαν άλλος αναστενάρης¹, όχι όμως για χάρη του θεού αλλά για χάρη του έρωτα! Από το άλτο δίλημμα τον έβγαλαν οι μορφασμοί του και το ατσούμπαλο περπάτημά του. Ήταν αδύνατο να μην το παρατηρήσουν οι συνοδοιπόροι του. Ο οδηγός της ομάδας, ένας ηλιοκαμένος σχεδόν καρβουνιασμένος ντόπιος, πλησίασε και γονάτισε μπροστά του ανοίγοντας το σακίδιο του. Έβγαλε ένα ζευγάρι κάλτσες με περίεργο καφέ χρώμα που σίγουρα όταν πρωτοφορέθηκαν πρέπει να ήταν άσπρες. Ακόμα θυμόταν με λεπτομέρεια τα λόγια του οδηγού:

«Φόρεσέ τις θα σε ανακουφίσουν λίγο, έχουν συμβεί παρόμοια περιστατικά όμως δεν είναι δυνατόν να κουβαλώ μαζί μου και παπούτσια σε διάφορα μεγέθη».

¹ Λατρευτικό έθιμο της Ελληνικής Ορθόδοξης Χριστιανικής θρησκείας με τους πιστούς να περπατούν ξυπόλυτοι σε αναμμένα κάρβουνα ως ένδειξη πίστης.

Η πρότασή του είχε συνοδευτεί από ένα μειδίαμα που άγγιζε τα όρια της ειρωνείας. Η κατάσταση χειροτέρευσε περισσότερο καθώς το χαμόγελο αυτό μεταμορφώθηκε σε λάγνο, κοιτώντας με επιμονή την κοπέλα του Αφροδίτη, που στεκόταν ακριβώς δίπλα του. Τι ντροπή! Έναν αόρατο μανδύα, μόνο αυτό μπορούσε να σκεφτεί. Ένα μανδύα να τον εξαφανίσει ακριβώς εκείνη τη στιγμή. Το μόνο που τον παρηγορούσε ήταν η μαυρίλα του τοπίου που ταίριαζε απόλυτα πλέον με τη διάθεσή του.

Το διπλό σφύριγμα από την κόρνα του πλοίου διέκοψε απότομα τη σύντομη αναδρομή του στο παρελθόν. Η Αφροδίτη αποτελούσε πια και αυτή ένα κομμάτι από το παρελθόν που αναπολούσε. Είχαν πλησιάσει στο σημείο που το πλοίο θα ξεκινούσε τις μανούβρες ακριβείας υπό τις οδηγίες του καπετάνιου για να καταφέρει να δέσει σε ένα από τα πιο δύσκολα και κακοφτιαγμένα λιμάνια του Αιγαίου. Η πρώτη εικόνα του λιμανιού με τους μαύρους θεόρατους όγκους να χάσκουν ακριβώς από πάνω σου, θαρρείς και θέλουν να σε καταβροχθίσουν, σημαδεύει κάθε ταξιδιώτη στην πρώτη του επίσκεψη στο νησί. Μοναδική διέξοδος ένας ανηφορικός, φιδίσιος, επικίνδυνος δρόμος χαραγμένος πάνω στα ευμετάβλητα κοκκινόμαυρα τοιχώματα ηφαιστειακού πετρώματος. Ο καθηγητής διέμενε στον μακρινό παραδοσιακό οικισμό της Οίας στην άλλη άκρη του νησιού και οι επιλογές του για τη διεκπεραίωση της διαδρομής ήταν περιορισμένες. Υπήρχε το λεωφορείο της γραμμής που αρχικά θα τον άφηνε στην πρωτεύουσα του νησιού τα Φηρά. Από εκεί θα έπρεπε να επιβιβαστεί σε νέο δρομολόγιο με προορισμό την Οία. Η δεύτερη λύση ήταν να περιμένει στην ατελείωτη ουρά με όλους τους εναπομείναντες ταλαιπωρημένους ταξιδιώτες

για κάποιο ελεύθερο ταξί. Τελικά αποφάσισε να ακολουθήσει τον δύσκολο δρόμο των μέσων μαζικής συγκοινωνίας του νησιού.

Η γεμάτη τρίχες ιδρωμένη μασχάλη μιας εύσωμης βορειοευρωπαϊάς τουρίστριας απείχε μερικά εκατοστά από το πρόσωπο του. Παράλληλα έπρεπε σε κάθε ανηφορική απότομη στροφή να συγκρατεί με το κορμί του τα κιλά από την υπέρβαρη Ελληνίδα δίπλα του. Η μεσήλικη κυρία έκανε φιλότιμες προσπάθειες να κρατηθεί από τις φθαρμένες χειρολαβές του λεωφορείου, χωρίς ιδιαίτερη επιτυχία. Το μαρτύριο κράτησε περίπου για ένα μισάωρο. Όσο χρόνο χρειάστηκε το λεωφορείο με συνεχόμενες στάσεις να ολοκληρώσει τη διαδρομή έως τα Φηρά.

Στη δεύτερη διαδρομή του προς την Οία στάθηκε πιο τυχερός. Το κάθισμα στο παράθυρο, στην αριστερή πλευρά του λεωφορείου, του έδινε όλη την άνεση να ξαναθυμηθεί τη σπάνια μορφολογία του νησιού. Στη συγκεκριμένη διαδρομή οι εναλλαγές των πετρωμάτων είναι εντυπωσιακές. Παρουσιάζει εξαιρετικό ενδιαφέρον για κάποιον απλό παρατηρητή, αλλά ακόμα περισσότερο για κάποιον σχετικό με την επιστήμη της γεωλογίας. Σε μια εκδρομή της σχολής γεωλογίας Αθηνών, άλλωστε, ήταν και η πρώτη του επαφή με τη Σαντορίνη. Του φαινόταν σαν χθες οι λεπτομερείς αναλύσεις της Αφροδίτης, τελειόφοιτη τότε στη σχολή, σχετικά με τις διαφορετικές στρώσεις ιζημάτων από τέφρα και λάβα που καλύπτουν το νησί ύστερα από την τελευταία τεράστια έκρηξη του ηφαιστείου. Κάθε αλλαγή στην απόχρωση των τοιχωμάτων αντιπροσώπευε διαφορετικό ορυκτό και διαφορετική χρονολογία δημιουργίας. Ένας ολοκληρωμένος ακριβής ιστορικός χάρτης με τα γεωλογικά αποτυπώματα της περιοχής εκατομμύρια έτη πίσω στον χρόνο. Ήταν έκπληκτος

που θυμόταν έστω και αμυδρά κάποιες βασικές πληροφορίες ύστερα από τόσα χρόνια. Μπορεί στα ατελείωτα μαθήματα που του έκανε σε κάθε σημείο του νησιού να την κοίταζε συνέχεια κρεμασμένος από τα χείλη της, μικρή σημασία όμως έδινε στο νόημα των λεγόμενών της. Καινούρια θραύσματα αναμνήσεων ξεπήδησαν μέσα στο μυαλό του.

Τι του είχε βρει άραγε αυτή η πανέμορφη γεμάτη ζωή κοπέλα; Ένας νεαρός τότε φοιτητής στο δεύτερο πτυχίο του. Όχι ιδιαίτερα εμφανίσιμος, μέτριου αναστήματος, με ένα ατημέλητο και πλαδαρό σώμα χωρίς επαγγελματική αποκατάσταση και οικονομική άνεση. Την εικόνα συμπλήρωνε ένα κακόγουστο, υπερμέγεθες σε σχέση με το πρόσωπό του, ζευγάρι γυαλιά μυωπίας. Αυτή την ωμή απάντηση του έδινε ο καθρέφτης· είχε δοκιμάσει πολλούς κάθε φορά με την ελπίδα να δει κάτι διαφορετικό.

Αφροδίτη, μια κοπέλα σωστή ταύτιση με το όνομά της. Αυτή η σκέψη τον πλημμύριζε τον πρώτο μήνα της γνωριμίας τους. Θεά της ομορφιάς όπως στο δωδεκάθεο, ανάβλυζε θηλυκότητα σε κάθε της κίνηση. Ένα σκανδαλίστικο ανοιχτόχρωμο προσωπάκι με δύο βαθυγάλαζα μάτια που μπορούσε να ατενίζει για ώρες. Το παζλ της τελειότητας συμπλήρωνε ένα χυμώδες κορμί γεμάτο καμπύλες όχι ιδιαίτερα ψηλό, αλλά γεμάτο υποσχέσεις γονιμότητας. Μυθολογικά είχε καλύψει τον ορισμό πλήρως. Η ταύτιση του ονόματός της, όμως, επεκτεινόταν και στην επιστήμη της αστρονομίας. Ο μοναδικός πλανήτης με γυναικείο όνομα στο ηλιακό μας σύστημα είναι η Αφροδίτη. Δεν είναι τυχαίο άλλωστε πως πρόκειται και για τον μοναδικό πλανήτη που περιστρέφεται ανάποδα σε σχέση με όλους τους υπόλοιπους, αψηφώντας ακόμα και την κίνηση του βασιλιά Ήλιου. Ακριβώς τέτοια ήταν και η συμπεριφορά της. Πάντα αντίθε-

τη σε κάθε συμβιβασμό και καθωσπρεπισμό. Πάντα πρώτη σε κάθε τι νέο και ανατρεπτικό. Ο ορισμός της αντίδρασης στο κατεστημένο.

Σε όποια παρέα και να συμμετείχε, σε οποιοδήποτε περιβάλλον, ξεχώριζε. Δεν άφηνε περιθώρια να περάσει απαρατήρητη. Ο συνδυασμός της ομορφιάς της με τον έντονο και πολύπλοκο χαρακτήρα της δέσποζαν στον χώρο. Όπως ακριβώς και ο συνονόματος πλανήτη της. Από την προϊστορική ακόμη εποχή, οι πρώτοι άνθρωποι είχαν προσέξει ότι η Αφροδίτη ήταν το λαμπερότερο αντικείμενο στον νυχτερινό ουρανό. Οι αρχαίοι Έλληνες την ονόμαζαν “Εωσφόρο”, προπομπό δηλαδή της αυγής. Κυρίως όμως εμφανίζονταν το βράδυ ως “Έσπερος”, αμέσως μετά τη δύση του ήλιου.

Για δεκαετίες οι επιστήμονες διαφωνούσαν συνεχώς σχετικά με το τι υπήρχε κάτω από τα σύννεφα που σκέπαζαν τον μυστηριώδη πλανήτη. Τι είδους άραγε επιφάνεια θα βρίσκαμε από κάτω; Με τον ίδιο ζήλο και ο Αλέξανδρος μελετούσε και προσπαθούσε να ανακαλύψει τι κρύβεται κάτω από τη γοητευτική και μυστηριώδη κοπέλα που είχε την τύχη να έχει ταίρι του. Δεν είχε λάβει υπόψη του τις πρόσφατες επιστημονικές ανακαλύψεις. Σύγχρονες διαστημικές συσκευές αποκάλυψαν μια επιφάνεια με θερμοκρασία τετρακόσιους βαθμούς Κελσίου και με ατμοσφαιρική πίεση ενενήντα φορές μεγαλύτερη από εκείνη της Γης. Ένας καντός και αφιλόξενος πλανήτη. Ο κοντινότερος σε απόσταση στη γη και όμως, ίσως ο πιο δύσκολος στην προσέγγιση και κατοίκηση...

Οι πλούσιες γνώσεις του Αλέξανδρου στον τομέα της αστρονομίας δεν ήταν αρκετές για να τον αποτρέψουν από το εγχείρημα. Επέλεξε να αγνοήσει τις τελευταίες ανακαλύψεις σχετικά με τον γειτονικό πλανήτη. Σαν ένα νέο φιλόδο-

ξο αλλά αφελές διαστημικό εξερευνητικό σκάφος, δοκίμασε να νικήσει τους νόμους της φυσικής και να προσγειωθεί στην καρδιά της γυναίκας Αφροδίτης. Το τέλος της προσπάθειάς του στη σχέση τους, ήταν ήδη προδιαγεγραμμένο και καταγεγραμμένο σε προηγούμενες διαστημικές εξερευνητικές αποστολές. Ύστερα από ένα πανέμορφο και γεμάτο έντονες εμπειρίες ταξίδι μέχρι την ατμόσφαιρά της, ακολούθησε μια απότομη πυρακτωμένη είσοδος που κατέληξε σε μια σφοδρή σύγκρουση. Η προσπάθεια είχε αποβεί άκαρπη, χωρίς τη δυνατότητα συλλογής επιστημονικών στοιχείων σχετικά με τη σύσταση, μορφολογία και συμπεριφορά του ουράνιου σώματος. Καμία βέβαια πιθανότητα επιβίωσης για το διαστημικό εξερευνητικό σκάφος που καταστράφηκε ολοσχερώς! Ο Αλέξανδρος δεν συνήλθε ποτέ από τον χωρισμό τους.

Ο καθηγητής ήταν ακριβώς όπως τον θυμόταν. Με τα χαρακτηριστικά άσπρα μούσια του, το μέτριο ανάστημά του, αφράτος, με μια συμπαθητική κοιλίτσα να προεξέχει. Ένας ιδανικός υποψήφιος κάθε Χριστούγεννα για τον ρόλο του Αϊ Βασίλη. Μια κοντινότερη γνωριμία μαζί του, ωστόσο, θα φανέρωνε ένα σπινθηροβόλο βλέμμα και μια ιδιαίτερη ενεργητικότητα παρά το προχωρημένο της ηλικίας του. Έτσι και στο πανεπιστήμιο, όταν τον είχε πρωτογνωρίσει, βρισκόταν σε μια διαρκή επιφυλακή. Σου έδινε την εντύπωση πως κάθε στιγμή, τα γρανάζια του μυαλού του εργαζόνταν πάνω σε μια καινούρια ιδέα ή ανακάλυψη. Δεν είχαν πρόλαβει να συζητήσουν διεξοδικά και ήδη κάθονταν μέσα σε έναν άσπρο ξεσκεπαστο σκαραβαίο με κατεύθυνση την άλλη άκρη του νησιού. Το αγαπημένο αυτοκίνητο του καθηγητή, πρώτη και παντοτινή αγάπη, όπως χαριτολογούσε σε κάθε ευκαιρία και κοπλιμέντο που λάμβανε για αυτό. Ίσως η μόνη ανθρώπινη αδυναμία που είχε διακρίνει ο Αλέξανδρος μέσα

στην απόλυτη αφοσίωσή του στην επιστήμη της αρχαιολογίας. Υπό άλλες συνθήκες θα ήταν αρκετά εκνευρισμένος αφού αναγκάστηκε να υποστεί την ταλαιπωρία να φτάσει στο χωριό της Οίας, μόνο και μόνο για να ξανακάνει όλη τη διαδρομή πίσω από εκεί που ξεκίνησε. Η χαρά του, όμως, για την επανασύνδεση με τον καθηγητή και η συγκρατημένη περιέργεια για τους λόγους του αναπάντεχου ταξιδιού του νίκησαν οποιαδήποτε αρνητικά συναισθήματα και κούραση μέχρι εκείνη τη στιγμή.

Ο δρόμος, αρκετά επικίνδυνος και απρόβλεπτος, τον απέτρεπε να ανοίξει λεπτομερή συζήτηση σχετικά με την ανακάλυψη που τον έφερε εκεί. Στη διαδρομή του με το λεωφορείο, η αίσθηση κινδύνου ήταν αισθητά περιορισμένη και ασυναίσθητα στηριζόταν στην εμπειρία του επαγγελματία οδηγού. Αντίθετα η εικόνα του ηλικιωμένου καθηγητή δίπλα του πίσω από το τιμόνι, με το σκαραβαίο στα κατασκευαστικά όρια ταχύτητάς του και τον γκρεμό να παραμονεύει σε κάθε απότομη στροφή, δεν του άφηνε περιθώρια να αποσπάσει την προσοχή του οδηγού με απαιτητικούς διαλόγους. Αυθόρμητα, ξεκίνησε τις εικασίες για την αιτία επανασύνδεσης τους.

Γνώριζε πολύ καλά από προσωπική εμπειρία, λόγω της πτυχιακής του εργασίας, πως το ενδιαφέρον του Νικόδημου στον ελληνικό πολιτισμό εστιαζόταν στη μινωική περίοδο και συγκεκριμένα στην ασάφεια και έλλειψη γνώσεων που υπάρχει ακόμα και σήμερα σχετικά με αυτόν τον πρώιμο εκπληκτικό ελληνικό προϊστορικό πολιτισμό. Σε αντιπαράβολή με τον αιγυπτιακό πολιτισμό που άκμασε σχεδόν την ίδια χρονολογική περίοδο, τα ιστορικά στοιχεία που έχουμε είναι ισχνά, σχεδόν αμελητέα. Οι Αιγύπτιοι χάρη στον πάπυρο, αλλά και την ιερογλυφική γραφή, άφησαν στους νεό-

τερους πληθώρα πληροφοριών και ιστορικών στοιχείων για τον πολιτισμό τους. Η μορφολογία και η γεωγραφική θέση της περιοχής όπου ήκμασαν οι γενιές των Φαραώ, ευνόησε τη διατήρηση ιστορικών στοιχείων και αρχαιολογικών ευρημάτων. Τον σπουδαιότερο ρόλο έπαιξε η απρόσκοπτη συνέχεια του αιγυπτιακού πολιτισμού από το 3500 π.Χ. μέχρι και την πτολεμαϊκή περίοδο το 30 π.Χ. Σε αντίθεση οι Μινωίτες με τη Γραμμική Α και Β ως κύριες γλώσσες γραφής χωρίς τη χρήση του πάπυρου, σε συνδυασμό με την αιφνίδια εξαφάνιση του πολιτισμού τους, αποτελούν έως σήμερα ένα από τα πιο μυστηριώδη κεφάλαια της ανθρώπινης ιστορίας. Πάνω στην ακμή τους και ενώ στην ευρύτερη Ελλαδική περιοχή δεν υπήρχε κάποιο αντίπαλο δέος, ο πολιτισμός τους καταστράφηκε και εξαφανίστηκε για πάντα. Πίσω του, άφησε μόνο σπουδαία δείγματα της ανωτερότητάς του. Το πέπλο μυστηρίου που καλύπτει τον πρώτο λαμπρό πολιτισμό που αναπτύχθηκε στην Ευρώπη, αποτελούσε πηγή έμπνευσης και μελέτης για τον καθηγητή. Η Σαντορίνη είναι μετά την Κρήτη το μεγαλύτερο αρχαιολογικό τεκμήριο ύπαρξης και μελέτης αυτού του λαμπρού πολιτισμού.

Ο Νικόδημος πίστευε πως η Θήρα, η επίσημη ονομασία του νησιού, είχε πολλά να αποκαλύψει για τον μινωικό πολιτισμό. Είχε γίνει σχεδόν μόνιμος κάτοικος, ξοδεύοντας με πείσμα και ξεροκεφαλιά, που άλλοι θα το αποκαλούσαν πάθος, αρκετό χρόνο της ζωής του σε αυτό το άγονο νησί. Ίσως περισσότερο και από πολλούς γηγενείς κατοίκους, ειδικά όσους ασχολούνται με τον τουρισμό, οι οποίοι μόλις τελειώσει η τουριστική σεζόν εγκαταλείπουν άμεσα το νησί για να ξεκινήσουν τις δικές τους διακοπές. Συνήθως επιλέγουν ζεστά μέρη του πλανήτη, εκεί όπου το καλοκαίρι μόλις ξεκινάει, όπως η Ταϊλάνδη, η Καραϊβική και άλλοι τροπικοί

προορισμοί. Ξαναεμφανίζονται δειλά την άνοιξη σαν τα χελιδόνια, για να φροντίσουν την προετοιμασία των επιχειρήσεών τους εν όψει της νέας τουριστικής περιόδου.

«Φτάνουμε;» ήταν η πρώτη λέξη που ξεστόμισε ο Αλέξανδρος.

Το λευκό αμάξι είχε πλέον χαμηλώσει ταχύτητα και πλησίαζε στα περίχωρα του χωριού του Ακρωτηρίου. Η υπομονή του, κατά κανόνα ανεξάντλητη λόγω του χαρακτήρα του, είχε αρχίσει να ξεφτίζει. Ο καθηγητής χαμογέλασε και έγνεψε θετικά: καταλάβαινε την κούραση του συνοδηγού του από το συνεχόμενο ταξίδι.

«Φτάσαμε!» απάντησε ύστερα από λίγα δευτερόλεπτα.

Στάθμευσαν μπροστά σε ένα παραδοσιακό λευκό κυκλαδίτικο σπίτι με τις χαρακτηριστικές καμάρες στην οροφή του και τα μπλε ξύλινα τετράγωνα παράθυρα στους τοίχους. Καθώς πλησίαζαν την εξωτερική είσοδο του σπιτιού, ο καθηγητής του έκοψε τον δρόμο απλώνοντας αυταρχικά το χέρι μπροστά του.

«Αλέξανδρε, θέλω να είσαι πολύ προσεκτικός με τις αντιδράσεις σου μπροστά στον ιδιοκτήτη του σπιτιού», η ένταση της φωνής του χαμήλωνε με κάθε λέξη που πρόφερε. «Όπως πολύ καλά ξέρεις σε περιπτώσεις αρχαιολογικών ευρημάτων σε οικόπεδα και κατοικίες ο ιδιοκτήτης αντιμετωπίζει σοβαρές επιπλοκές. Υπάρχει ο κίνδυνος να χάσει την περιουσία του ή στην καλύτερη περίπτωση υποβαθμίζεται σημαντικά η αξία της», συνέχισε να εξηγεί ρίχνοντας παράλληλα γρήγορες ματιές τριγύρω προφανώς για πιθανή εμφάνιση του ιδιοκτήτη. «Όλα ξεκίνησαν ύστερα από κάποιες ιστορίες που παράκουσα σε ένα κοντινό καφενείο τον Φεβρουάριο που μας πέρασε. Έκανα μεγάλο κόπο να πείσω

τον συγκεκριμένο Σαντορινιό να μου ανοίξει το σπίτι του και πιο συγκεκριμένα τα κελάρια που υπάρχουν κάτω από το κτίσμα». Κοντοστάθηκε κοιτάζοντας τον μαθητή του με συνωμοτικό ύφος. «Και δεν περιορίστηκα μόνο σε λόγια για να το καταφέρω», πρόσθεσε σηκώνοντας το χέρι του και τρίβοντας τα τρία δάχτυλα, υπονοώντας την καταβολή ενός σοβαρού χρηματικού ποσού.

«Μην φοβάστε καθηγητά, θα είμαι πολύ προσεκτικός. Όμως δεν αντέχω άλλο, δώστε μου μια ιδέα περί τίνος πρόκειται;». Τα γεμάτα μυστήριο λόγια του καθηγητή ήταν η τελευταία σταγόνα που ξεχείλισε το ποτήρι της υπομονής του. Η περιέργεια έφτασε στο ζενίθ και τα ερωτήματα ξεχύθηκαν από μέσα του. «Τι πρόκειται να βρούμε σε αυτό το κελάρι, τι θα μπορούσε να είναι τόσο σημαντικό;» έγειρε προς το μέρος του παρακινώντας τον βουβά να πει περισσότερα. Αλλά ο καθηγητής αποτραβήχτηκε και μίλησε δυνατά.

«Μια νέα στήλη της Ροζέτας φίλε μου!» Το πρόσωπο του φώτισε, όπως δεν το είχε δει ποτέ ξανά στις εκατοντάδες ώρες μαθημάτων που είχε παρακολουθήσει ή στις ατελείωτες βραδιές βαθυστόχαστων συζητήσεων που είχε περάσει μαζί του. «Μια νέα στήλη της Ροζέτας!» επανέλαβε, αυτή τη φορά κραυγάζοντας. Ήταν σίγουρος άλλωστε πως ο ψιλόλιγνος μεσήλικας με τα ψαρά μαλλιά που τον πλησίαζε για να ανοίξει την εξώπορτα της αυλής του σπιτιού δεν θα μπορούσε να έχει ιδέα για τη σημασία αυτών των λέξεων.

Το έτος 1799 ένας Γάλλος αξιωματικός που υπηρετούσε στον στρατό του Ναπολέοντα εντελώς τυχαία ανακάλυψε μια χαραγμένη στήλη κοντά σε ένα γαλλικό οχυρό, βόρεια της πόλης της Ροζέτας στην κάτω Αίγυπτο. Μία πέτρινη στήλη που έκρυβε την αποκρυπτογράφηση των ιερο-

γλυφικών και το κλειδί για την εξερεύνηση του αιγυπτιακού πολιτισμού. Πάνω στη στήλη υπάρχουν γραφές που χωρίζονται σε τρεις ζώνες. Τα πρώτα δύο τμήματα είναι αρχαία αιγυπτιακά που δεν μπορούσαν να αποκρυπτογραφηθούν έως τότε. Το τρίτο τμήμα όμως ήταν φανερό πως επρόκειτο για ελληνική γραφή. Ακόμα πιο εντυπωσιακό στοιχείο της ανακάλυψης είναι ότι στο τέλος του ελληνικού κειμένου αναφέρεται πως πρόκειται για μετάφραση ενός διατάγματος του ηγεμόνα της Αιγύπτου, Πτολεμαίου και στις τρεις γλώσσες! Απίστευτο... ένα κομμάτι πέτρας έλυσε αμέσως τον γρίφο που μάταια προσπαθούσαν να λύσουν για αιώνες αρχαιολόγοι, γλωσσολόγοι και ιστορικοί της εποχής. Χωρίς αυτό το κομμάτι μαύρης πλάκας βάρους επτακοσίων είκοσι κιλών και ύψους εκατόν δεκατεσσάρων εκατοστών, ίσως ακόμα και σήμερα τα αιγυπτιακά ιερογλυφικά να μην είχαν αποκρυπτογραφηθεί!

Ο Αλέξανδρος προσπαθούσε να προετοιμάσει τον εαυτό του για ό,τι θα επακολουθούσε. Είναι δυνατόν να βρισκόταν μπροστά σε μια τόσο σπουδαία ανακάλυψη; Μια στιγμή που όλοι οι αρχαιολόγοι ονειρεύονται ολόκληρη τη ζωή τους, αλλά σπάνια μπορούν να τη γευτούν. Μήπως ο αγαπημένος του καθηγητής είχε τυφλωθεί από τη ματαιοδοξία και το πάθος του κυνηγώντας χίμαιρες; Μήπως τα χρόνια διαρκούς αναζήτησης και έρευνας τον είχαν οδηγήσει στα πρόθυρα της τρέλας και των παραιθήσεων; Σε λίγα λεπτά τα ορμητικά ερωτήματά του θα έσκαγαν σαν πελώρια κύματα πάνω στον κυματοθραύστη της πραγματικότητας...

3 ΩΡΕΣ ΠΡΙΝ...

Το έδαφος σείστηκε από μια δυνατότερη έκρηξη αυτή τη φορά. Το έντονο χλιμίντρισμα των αλόγων και τα άλματα με τα δύο μπροστινά τους πόδια φανέρωναν τον φόβο που πήγαζε από το ανεπτυγμένο αίσθημα αυτοσυντήρησης. Η στάχτη έπεφτε σαν χιόνι πάνω τους λίγο πριν διαλυθεί στο έδαφος. Ο αέρας μύριζε θάνατο.

«Κύριε, τα άλογα είναι πλέον ανεξέλεγκτα...»

Η σπασμένη φωνή του κάθιδρου στρατιώτη έβγαινε με διακοπές για να βήξει και να πάρει κοφτές ανάσες. Ο περίεργος ασπρόμαυρος καπνός σκέπαζε πλέον όλη την περιοχή.

Ο ψηλός γεροδεμένος επικεφαλής της ομάδας έριξε μια διερευνητική ματιά στον περιβάλλοντα χώρο. Στα ρουθούνια του έφθανε η βαριά οσμή του θειαφιού. Ήξερε πως ο ίδιος πονοκέφαλος και η ναυτία που ένιωθε εκείνος, ταλαιπωρούσε εξίσου τους στρατιώτες του και τα άλογα. Όλα γίνονταν τόσο γρήγορα που δεν προλάβαινε να τρομάξει ή να φοβηθεί, να κατανοήσει τι είδους δυνάμεις αντιμετώπιζαν. Είχε μπροστά του την ετυμηγορία της ανθρώπινης ασηματότητας ή τον αντίλαλο μιας οριστικής υποταγής στις ακα-

τανότητες βουλές της φύσης; Έκανε μια γρήγορη σύσκεψη με τον εαυτό του. Συνειδητοποίησε πως ήταν αδύνατο να φέρει σε πέρας την αποστολή τους. Το φορτίο δεν θα έφθανε ποτέ στον προορισμό του. Ο στρατιώτης είχε δίκιο.

«Λύστε τα άλογα από τα άρματα και αποθηκεύστε τις πλάκες στη σπηλιά που βρίσκεται δεξιά μας». Δραστικές αποφάσεις έπρεπε να ληφθούν άμεσα. «Είναι ανώφελο. Με το βάρος από όλες αυτές τις πλάκες δεν θα φθάσουμε ποτέ έγκαιρα στο λιμάνι του Ακρωτηρίου». Συνέχισε με δυνατή σταθερή φωνή ο επικεφαλής της ομάδας.

Είχε προσπαθήσει να διασώσει το πολυτιμότερο και το πιο αξιόλογο γραπτό υλικό από την κεντρική βιβλιοθήκη των ανακτόρων σύμφωνα με τις διαταγές του βασιλιά. Το δεύτερο σκέλος όμως της διαταγής φάνταζε ασύγκριτα σημαντικότερο. Η εικόνα της πριγκίπισσας να τον περιμένει στην προβλήτα του λιμανιού με αγωνία, απέρριπτε δεύτερες σκέψεις για περαιτέρω προσπάθεια διάσωσης των εγγράφων.

«Όταν ηρεμήσει η μάνα γη θα επιστρέψουμε να τις ασφαλίσουμε».

Οι λέξεις αυτές ειπώθηκαν για να καθουχάσουν μόνο τη δική του συνείδηση. Οι έξι εναπομείναντες στρατιώτες δεν έδωσαν καμία σημασία. Είχαν ξεκινήσει ήδη με ανακούφιση τη μεταφορά του φορτίου στη σπηλιά. Το ίδιο ένστικτο αυτοσυντήρησης άλλωστε θέριευε, εκτός από τα ζωντανά, μέσα και στους ίδιους. Οι τελευταίες εικόνες από την καταστροφή της πόλης τους πριν από μερικές ώρες είχαν καταρακώσει το ηθικό τους. Το θάρρος και η αυτοπεποίθηση, που πάντα περίσσευε στους στρατιώτες του, είχαν πλέον εξαφανιστεί.

«Τοποθετήστε τις πλάκες μοιρασμένες και στα τρία

ανοίγματα της σπηλιάς», ύστατες προσπάθειες από τον επικεφαλής για να αυξηθούν οι πιθανότητες διάσωσης των εγγράφων.

Την τελευταία εβδομάδα σχεδόν όλοι οι κάτοικοι της Στρογγύλης είχαν μετακινηθεί στα λιμάνια ανατολικά, με προορισμό τα υπόλοιπα διαθέσιμα ασφαλή νησιά της περιοχής. Η εκκένωση είχε αποφασιστεί μάλλον αργά. Οι κεντρικές λιμενικές εγκαταστάσεις στο κέντρο του νησιού μαζί με ένα μεγάλο ποσοστό του στόλου είχαν καταστραφεί ολοσχερώς. Το ηφαίστειο δεν τους είχε αφήσει περιθώρια αντίδρασης. Η μορφολογία του νησιού είχε βοηθήσει στη διόγκωση του μεγέθους της καταστροφής. Ο υδάτινος δακτύλιος που περιέβαλε την ενδοχώρα του νησιού και αποτελούσε την κύρια αιτία ανάπτυξης και ασφάλειας της αυτοκρατορίας, μετατράπηκε σε θανατηφόρα παγίδα. Η μία και μοναδική έξοδος προς την ανοιχτή θάλασσα, δεν ήταν αρκετή για την ανανέωση του νερού μέσα στον δακτύλιο και για τη μείωση της θερμοκρασίας του. Ο κοχλασμός της θάλασσας με το κόκκινο και υποκίτρινο χρώμα στον αφρό του ήταν η πρώτη ένδειξη της επερχόμενης καταστροφής. Μέσα σε λίγα λεπτά είχε βυθιστεί η πλειονότητα των πλοίων και είχαν καταστραφεί όλες οι λιμενικές εγκαταστάσεις. Με το νερό να βράζει και τα ψόφια ψάρια να ξεενερίζουν στη στεριά, τα πλοία δεν μπορούσαν να έχουν καλύτερη τύχη. Το νερό σε όλη την περιφέρεια του θαλάσσιου δακτυλίου καιγόταν, σαν λάδι στη φωτιά. Τα σκαριά άνοιγαν και βούλιαζαν σε δευτερόλεπτα υπό τον ήχο των κραυγών από τα πληρώματά τους. Ο θάνατος ήταν αργός και βασανιστικός. Στην αρχή, οι ναύτες των βυθισμένων πλοίων προσπαθούσαν να κολυμπήσουν προς την κοντινότερη στεριά, αλλά μετά τις πρώτες κινήσεις των χεριών τους η σάρκα τους έλιωνε. Απλά χάνονταν μέσα στα ζεματιστά νερά και τους ατμούς. Μόνο

λίγοι τυχεροί που τα πλοία τους ήταν αραγμένα δίπλα στις αποβάθρες πρόλαβαν να πηδήξουν έξω και να σωθούν.

Μία νέα έκρηξη σώριασε δύο στρατιώτες ρίχνοντας την πλάκα που μετέφεραν στον αστράγαλο του ενός και σπάζοντάς τη στα δύο. Η κραυγή του σκεπάστηκε από τον θόρυβο της έκρηξης. Το μέγεθος του τραυματισμού διακρινόταν από τους μορφασμούς και το ορθάνοιχτο στόμα του νεαρού στρατιώτη. Το πρόσωπό του είχε παραμορφωθεί από την οδύνη του πόνου.

«Γρήγορα, βοηθήστε τον τραυματία να ανέβει στο άτι του και συνεχίστε τη μετακίνηση».

Οι διαταγές του δόθηκαν αυστηρά, αφού πρώτα βεβαιώθηκε για την επιπολαιότητα του τραυματισμού. Ο χρόνος δεν ήταν με το μέρος τους και το ήξερε καλά. Η μόνη πυξίδα σωτηρίας τους ήταν πλέον το ένστικτο του.

Το θέαμα από το κέντρο του νησιού φανέρωνε την κορύφωση του φαινομένου. Απόκοσμες αναλαμπές σε τόνους του κόκκινου και του κίτρινου πάλλονταν κάθε τόσο στην ατμόσφαιρα. Η ομπρέλα του μαύρου καπνού που κάλυπτε την πόλη συνέχιζε να απλώνεται ασταμάτητα. Ο αέρας που ερχόταν από το βάθος ήταν καυτός και πνιγηρός. Οι πύρινες γλώσσες φωτιάς σε κάθε έκρηξη εκτινάσσονταν ολοένα και ψηλότερα. Στη συνέχεια χάνονταν στα σύννεφα υπό τον ήχο συγκρούσεων από τα βράχια, που είχαν εκσφενδονιστεί στον αέρα.

Οι στρατιώτες μετέφεραν με βιάση την τελευταία στήλη. Ανάμεσα στις στάχτες που πύκνωναν ύστερα από κάθε έκρηξη, διέκρινε την προφητεία σκαλισμένη πάνω της. Ακριβώς κάτω από το κείμενο υπήρχε και το όνομά του, Ανδρίωνας. Είχε χαραχτεί στο τέλος της πλάκας πρόσφατα για ασφάλεια. Τι ειρωνεία αναρωτήθηκε... Αυτή με έφερε εδώ, αυτή τώρα με ξεπροβοδίζει.

Η ανακάλυψη

Ο Ηλίας, ιδιοκτήτης του σπιτιού, ήταν ιδιαίτερα φιλικός και με τους δύο τους.

«Δεν πάτε πουθενά εάν δεν σας κεράσω κάτι. Θα κλειδώσω την πόρτα στο κελάρι και δεν θα ξανάρθετε», είπε αστειευόμενος.

Ο καθηγητής αμέσως κάθισε και έβαλε στο στόμα του ένα από τα παραδοσιακά γλυκά της Σαντορίνης. Αν και η ελαφρότητα της απειλής του ντόπιου ήταν προφανής, δεν ήθελε να ρισκάρει οποιαδήποτε παρεξήγηση. Το βλέμμα του περιπλανήθηκε στους λευκούς τοίχους του σαλονιού, στολισμένους με κορνίζες από φθαρμένες ασπρόμαυρες οικογενειακές φωτογραφίες.

«Αυτά ονομάζονται μελετίνια», τους εξήγησε ο Ηλίας. «Πρόκειται κυρίως για πασχαλινά γλυκά, αλλά τα φτιάχνουμε όλο τον χρόνο».

«Καθόλου άσχημα!» είπε ο Αλέξανδρος και άπλωσε το χέρι του για ένα δεύτερο.

Διέκρινε την ύπαρξη βανίλιας ή μαστίχας στη γεύση τους και ήθελε να επιβεβαιώσει τις γαστρονομικές υποψίες του. Έπρεπε με κάποιον τρόπο να διοχετεύσει αλλού την ενέργειά του. Τα γλυκά μπροστά του πρόσφεραν μια εύκολη

προσωρινή απόδραση για να χαλιναγωγήσει την ανυπομονησία του. Το κέρασμα συνοδεύτηκε από το γνωστό τοπικό κόκκινο γλυκό κρασί με την ονομασία Βινσάντο. Παρασκευασμένο από τον ίδιο τον ιδιοκτήτη και αποθηκευμένο στο κελάρι που επρόκειτο σύντομα να κατέβουν.

«Βιν-σάντο, που σημαίνει στα γαλλικά κρασί από Σαυτορίνη», μετέφρασε ο καθηγητής υψώνοντας το ποτήρι του και πίνοντας δύο γουλιάς.

Καθώς κατέβαιναν τα σκαλοπάτια ο Ηλίας με περηφάνια τους εξιστόρησε σε συντομία την παράδοση της οικογένειάς του, από τις πιο γνωστές στο νησί στον τομέα της αμπελουργίας και την παρασκευή κρασιού. Τα δρύινα βαρέλια σε δύο σειρές αριστερά και δεξιά, γέμιζαν το κελάρι. Ανάμεσά τους άφηναν μόνο ένα μικρό διάδρομο. Το άρωμα αναμεμιγμένου μούστου και ξύλου αναδύταν σε όλο τον χώρο. Στο τέρμα του δωματίου ακριβώς απέναντι υπήρχε μια σιδερένια σκουριασμένη πόρτα. Η πλάτη του καθηγητή σχεδόν άγγιζε το πρόσωπό του Αλέξανδρου. Αν σταματούσε απροειδοποίητα, θα συγκρούονταν. Αλλά ο Νικόδημος δεν σταμάτησε καθόλου.

«Σ' ευχαριστώ πολύ Ηλία, τον δρόμο τον γνωρίζω από εδώ και πέρα».

Ο καθηγητής βιαζόταν να ξεφορτωθεί τον φορτικό ντόπιο και να μοιραστεί επιτέλους την ανακάλυψή του με κάποιον που μπορούσε να την εκτιμήσει. Έβγαλε ένα μακρύ μεταλλικό κλειδί από την τσέπη του και κινήθηκε προς την πόρτα.

«Σίγουρα δεν χρειάζεστε βοήθεια εκεί μέσα;»

Στο πρόσωπο του Ηλία ζωγραφίστηκε μια απογοήτευση. Τα αραιά ελάχιστα μαλλιά του που μέχρι τώρα ήταν προσεκτικά κολλημένα στο κρανίο του, είχαν φουντώσει

άναρχα. Ήλπιζε πως η παρουσία του νέου συνεργάτη θα εξασφάλιζε και σε εκείνον κάποια παραπάνω ενημέρωση πάνω στην εργασία του καθηγητή.

«Καμία απολύτως!»

Ο τρόπος και η ένταση στη φωνή του καθηγητή δεν άφηνε κανένα περιθώριο αμφισβήτησης στα λεγόμενά του. Ο παρείσακτος της παρέας έκανε μια μεταβολή μουρμουρίζοντας και αποχώρησε δυσαρεστημένος.

«Πρόκειται για μια αποθήκη που ξεκίνησε να φτιάχνει ο ιδιοκτήτης πρόσφατα μέσα στο κελάρι. Λόγω της μορφολογίας του υπεδάφους, οι ντόπιοι συνηθίζουν να μεγαλώνουν τους χώρους τους στα υπόγεια σκάβοντας την ευμετάβλητη ελαφρόπετρα». Η φωνή του καθηγητή είχε πάρει τη συνηθισμένη εκπαιδευτική της χροιά καθώς ξεκλείδωνε την πρόχειρα κακοφτιαγμένη πόρτα.

Η καρδιά του Αλέξανδρου κόντευε να σπάσει. Οι αισθήσεις του είχαν οξυνθεί στο μέγιστο.

«Ίδού λοιπόν!» αναφώνησε ο καθηγητής πιέζοντας παράλληλα τον διακόπτη στα δεξιά του.

Μία κρεμασμένη γυμνή λάμπα στο κέντρο της οροφής έσπρωξε το πυκνό σκοτάδι του δωματίου. Το βλέμμα του Αλέξανδρου περιφέρθηκε γρήγορα στο δωμάτιο. Αναγνώρισε αμέσως δεξιά του τα ειδικά σκαπτικά εργαλεία των αρχαιολογικών ανασκαφών. Ανάμεσά τους ξεχώριζαν ένα μικρό φτυάρι μαζί με ένα σκαλιστήρι. Δίπλα υπήρχε μια σπάτουλα, ένα σκουπάκι και πινέλα σε διάφορα μεγέθη. Αριστερά υπήρχαν κάποιες ηλεκτρονικές συσκευές, ένας φορητός ηλεκτρονικός υπολογιστής και μια ψηφιακή φωτογραφική κάμερα. Απέναντί του ο τοίχος σκαμμένος, με χώματα στο έδαφος και μια χαραγμένη πλάκα σε σχήμα επιτραπέζιου ξαπλωμένη. Μέσα στην τρύπα φωτιζόταν αμυδρά η επιφά-

νεια μιας ακόμα παρόμοιας πλάκας. Μια παχιά στρώση άμμου την κάλυπτε μέχρι το μέσο της.

«Είναι δυνατόν;» Ο νεαρός αρχαιολόγος δεν μπορούσε να πιστέψει στα μάτια του. Στερέωσε με τα δάχτυλα μηχανικά τα γυαλιά μυωπίας του. Κοίταζε σαν χαμένος ανίκανος σχεδόν να συλλάβει αυτό που έβλεπε, κάτι που η εμπειρία του όλα αυτά τα χρόνια δεν τον είχε προετοιμάσει ότι θα αντίκριζε. Γονάτισε με θρησκευτική ευλάβεια μπροστά στη γερμένη πλάκα και άρχισε να την περιεργάζεται χωρίς να την αγγίζει. «Είναι μάλλον Γραμμική Α αλλά όχι μόνο... έχει και... μα είναι δυνατόν;» τα λόγια του έβγαιναν με τρέμουλο προσπαθώντας να συνειδητοποιήσει το θέαμα.

«Ναι φίλε μου! Πήλινες πινακίδες όπου τα κείμενα έχουν χαραχθεί με κάποιο αιχμηρό εργαλείο σε νωπό πηλό και μετά έχουν αποξηραθεί στον ήλιο», η φωνή του καθηγητή ήρθε να απαντήσει στο ερώτημα, που ακόμα δεν είχε τολμήσει να θέσει ο μαθητής του, συνεχίζοντας την ανάλυση. «Γραμμική Α στο πάνω μέρος της πινακίδας και μια μορφή αιγυπτιακών ιερογλυφικών ακριβώς από κάτω».

«Έχεις αποκρυπτογραφήσει κάτι; Έχουμε κάποια αποτελέσματα για το κείμενο; Μπορεί να διαβαστεί;» οι ερωτήσεις έπεφταν βροχή.

«Όπως κανονικά θα πρόσεχες εάν δεν ήσουν τόσο ταραγμένος...» παρατήρησε χωρίς να μπορεί να λησμονήσει εύκολα και την ιδιότητα του αουστηρού δασκάλου, «...η ιστορία της αιγυπτιακής γραφής με τα πρώτα ευρήματα ξεκινά από το 2600 π.Χ. Η συγκεκριμένη γραφή είναι Μέσα Αιγυπτιακά Ιερογλυφικά. Η καθομιλούμενη γλώσσα του Μέσου Βασιλείου την περίοδο 2000 με 1300 π.Χ. Μια γλώσσα που είχε μνημειακή, επιγραφική, θρησκευτική, αλλά και λογοτεχνική χρήση».

«Μπορούμε να τα μεταφράσουμε;» οι ερωτήσεις χωρίς νόημα, αφού θα έπρεπε να γνωρίζει πως αυτή η διάλεκτος έχει ήδη αποκρυπτογραφηθεί, συνεχίζονταν με αμείωτο ρυθμό.

«Για καλή μας τύχη ένας από τους καλύτερους του είδους βρίσκεται στο νησί. Ο παλιός καλός μου φίλος Χάουαρντ, διευθυντής στο τμήμα αρχαιολογίας και ανθρωπολογίας του πανεπιστήμιου του Μπρίστολ. Σήμερα κιόλας έχουμε ραντεβού για τα αποτελέσματα της αποκρυπτογράφησης από την πρώτη στήλη».

«Εδώ στο τέρμα μετά το κείμενο των ιερογλυφικών έχει κάτι ακόμα... μια λέξη πάλι... σε Γραμμική Α...»

Τα τελευταία λόγια του Αλέξανδρου βγήκαν αργά και με δυσκολία. Η σκονιομένη πλάκα βρισκόταν μέσα στο βεληνεκές του χεριού του. Εκείνο το αρχαίο αντικείμενο έμοιαζε να εκπέμπει μια παράξενη ουσία που διαπότιζε το κορμί του μαγνητίζοντας τον. Προς μεγάλη έκπληξη του καθηγητή έπραξε το απαγορευμένο. Είχε παραβεί τον πρώτο και βασικότερο κανόνα που ακόμα και ο πιο αδαής αρχάριος αρχαιολόγος έπρεπε να σέβεται. Σαν υπνωτισμένος, ακούμπησε απαλά με τα ακροδάχτυλά του πάνω στην τελευταία λέξη που ήταν χαραγμένη στο τέλος της πλάκας.

Αίφνης ο χρόνος χάθηκε. Η όρασή του θόλωσε, το δωμάτιο άρχισε να γυρνάει. Ένωσε μια αποπνικτική ζεστή ατμόσφαιρα. Αισθάνθηκε να χάνει το έδαφος κάτω από τα πόδια του και τελικά το σώμα του δεν άντεξε άλλο. Η εικόνα φαινόταν να έρχεται από κάπου αλλού, από έναν κόσμο σκιών που δεν είχε σχέση με την πραγματικότητα. Σώματα και αντικείμενα, η ίδια η φύση, κείτονταν εκεί σε μια απέραντη ομιχλώδης ακινησία, έξω από τον χρόνο και τον χώρο.

Μπερδεμένες εικόνες ενός άντρα με ένα σκληρό αποφασισμένο πρόσωπο πάνω σε ένα άλογο. Θόρυβος, εκρήξεις, καπνός...

«Αλέξανδρε!»

«Αλέξανδρε!»

«Αλέξανδρε παιδί μου σύνελθε!»

Ο Αλέξανδρος ανέκτησε σταδιακά τις αισθήσεις του. Πίσω από τα θολωμένα τζάμια των γυαλιών του, διέκρινε αμυδρά το γνώριμο πρόσωπο του καθηγητή γεμάτο αγωνία πάνω από το κεφάλι του. Τον κρατούσε στα χέρια του, τα-ρακουνώντας τον από τους ώμους.

«Τι έγινε;» ζαλισμένος άνοιξε παραπάνω τα μάτια του.

«Αλέξανδρε αγόρι μου... Ούτε εγώ δεν είχα τέτοια αντίδραση όταν πρωτοείδα τις πλάκες!» Ο καθηγητής αστειεύτηκε λυτρωμένος από την αγωνία, μόλις είδε τον μαθητή του να επανέρχεται στα χρώματά του μαζί με τις αισθήσεις του. «Λιποθύμησες, μάλλον φταίει η ζέστη σε συνδυασμό με την ένταση και το κουραστικό ταξίδι σου. Έλα, πάμε έξω να πάρεις λίγο αέρα να συνέλθεις». Έλεγξε το ρολόι του. «Μην ξεχνάς ότι έχουμε και ένα κρίσιμο ραντεβού σε λίγο».

Το δροσερό αεράκι που προσφερόταν άπλετο στη διαδρομή με τον ξεσκεπαστο σκαραβαίο ήταν η καλύτερη θεραπεία για την πρότερη λιποθυμία του. Ο καθηγητής αφού σιγουρεύτηκε για τη σωματική κατάσταση και την πνευματική διαύγεια του μαθητή του, δεν κρατήθηκε. Κάτω από τη βιτρίνα μιας φαινομενικής ηρεμίας ήταν έξω φρενών. Η συμπεριφορά του Αλέξανδρου μπροστά στα ευρήματα ήταν αδιανόητη.

«Τι στο καλό σκεφτόσουν όταν άγγιξες την πλάκα; Με

τόση εμπειρία από σημαντικές ανασκαφές, δεν μπορώ να σε καταλάβω».

Ήταν σίγουρος πως αργά η γρήγορα ο Νικόδημος θα τον ρωτούσε και τώρα είχε έρθει η ώρα που φοβόταν. Το χειρότερο ήταν πως δεν είχε ούτε κατά προσέγγιση μια πειστική απάντηση. Η αλήθεια θα τον καθιστούσε αφερέγγυο στα μάτια του καθηγητή. Πιθανά ακόμα και να τερμάτιζε τη συνεργασία τους, πριν καν αρχίσει. Όχι, αυτό δεν ήταν μέσα στις επιλογές του.

«Μου φάνηκε γνωστή η τελευταία λέξη στην πλάκα αλλά το τελευταίο σύμβολο είχε λίγο χρώμα και δεν ήταν ευκρινές. Ο ενθουσιασμός μου με παρέσυρε να προσπαθήσω να καθарίσω το σημείο με τα χέρια μου, δεν θα ξαναγίνει». Απολογήθηκε διστακτικά και συνέχισε χωρίς στόμφο. «Δικαιολογήστε την αρχάρια συμπεριφορά μου λόγω της έκπληξης για την ανεπανάληπτη αυτή ανακάλυψη».

Ήταν η πρώτη φορά που έλεγε ψέματα στον καθηγητή. Στην καθημερινή του ζωή τα χρησιμοποιούσε όποτε ήταν ανάγκη. Πίστευε άλλωστε πως όλοι οι άνθρωποι λένε ψέματα αναγκαστικά. Είναι στη φύση τους. Κανένας δεν έχει τη δυνατότητα να είναι αρκετά ωμός και ειλικρινής ώστε να εκφράζει με ειλικρίνεια τις σκέψεις του.

“Τι χάλια χτένισμα είναι αυτό”.

“Πώς πάχννες έτσι”.

“Τι καζομάρες είναι αυτές που λες”.

“Πόσο άσχημα είσαι ντυμένος σήμερα”.

Δεκάδες τέτοιες ενδόμυχες σκέψεις περνούν αστραπιαία καθημερινά από τον εγκέφαλο μας ασυνείδητα, όμως αδυνατούμε να τις εκφράσουμε. Άρα υπό συνθήκες όλοι ψεύδονται. Ασήμαντα άκακα ψεύδη, που βελτιώνουν τη ζωή μας, αναγκαία για την επιβίωση μας. Μια διαδεδομέ-

νη τακτική που διευκολύνει την κοινωνική συμβίωση μας με τους συνανθρώπους μας. Είχε παρατηρήσει πως η συγκεκριμένη ανθρώπινη συμπεριφορά είχε τις ρίζες της στις μικρές ηλικίες. Αυτά τα αθώα παιδάκια, στη συντριπτική τους πλειοψηφία, κατέχουν ήδη την τέχνη της εξαπάτησης και τη χρησιμοποιούν με πρωτοφανή ευχέρεια όταν χρειάζεται. Πολλές φορές ο μικρός ανιψιός του κατέφευγε σε ασήμαντα πονηρά ψεματάκια προκειμένου να αποφύγει την τιμωρία ή να κερδίσει τον θαυμασμό. Το ένστικτο στα παιδιά είναι πιο εμφανές και σε ακατέργαστη μορφή. Το είχε επιβεβαιώσει επανειλημμένα και με άλλα παιδιά διαφόρων ηλικιών και των δύο φύλων.

Στον καθηγητή, όμως, δεν είχε τολμήσει ποτέ να το εφαρμόσει. Αλλά ποια ήταν η αλήθεια για ό,τι είχε συμβεί; Ούτε εκείνος δεν ήταν σίγουρος. Έχει οράματα; Βλέπει όνειρα στον ξύπνιο του; Μια ακατανίκητη δύναμη που δεν μπορούσε να ελέγξει τον έσπρωξε να αγγίξει τη στήλη; Η πραγματικότητα ήταν πως δεν υπήρχε φυσιολογική εξήγηση για ό,τι του συνέβη στο κελάρι, μόνο εικασίες μπορούσε να κάνει. Αυτές οι σκέψεις μετρίασαν τις τύψεις του και προσπάθησε να εστιάσει στα τελευταία συνταρακτικά γεγονότα που είχε μόλις αντιμετωπίσει.

Ο καθηγητής επιχείρησε να αποφορτίσει λίγο την ατμόσφαιρα διαισθανόμενος τις αρνητικές σκέψεις του μαθητή και φίλου του.

«Όσον αναφορά την τελευταία λέξη που παρατήρησες γραμμένη, είναι και η μόνη που έχω καταφέρει να μεταφράσω προς το παρόν. Όπως και σε εσένα, μου έκανε και εμένα εντύπωση».

Έβαλε το χέρι στην τσέπη του, ενώ ταυτόχρονα κρατούσε με το άλλο το τιμόνι και του έδωσε ένα χαρτί με γραμ-

μένες τις συλλαβές:

“*a-di-ri-jo*”.

«Σημαίνει Ανδρίων ή Ανδρίωνας. Πρόκειται μάλλον για κάποιο όνομα του οποίου η ρίζα πρέπει να προέρχεται από την αρχαία ελληνική λέξη ανδρείος». Το φρεσκάρισμα γνώσεων στον μαθητή του συνεχίστηκε. «Η Γραμμική Β έχει αποκρυπτογραφηθεί από τον Άγγλο αυρματιστή Βέντρις τη δεκαετία του '60. Σε συνεργασία με τον γλωσσολόγο Τσάντγουικ κατόρθωσαν να αποκρυπτογραφήσουν τα περισσότερα σύμβολα της και να αποδείξουν ότι η γραφή αυτή είναι ελληνική. Αποτελείται κυρίως από συλλαβογράμματα και διαφέρει από περιοχή σε περιοχή. Γραφόταν από δεξιά προς αριστερά και αντιπροσώπευε τα πέντε φωνήεντα με πέντε διαφορετικά γράμματα. Η Γραμμική Α εικάζεται πως είναι ο πρόγονος της Γραμμικής Β και παρόλο που δεν έχει αποκρυπτογραφηθεί έως σήμερα, έχουν πολλές ομοιότητες. Το εύρημα μας λοιπόν αρχικά επιβεβαιώνει και τη σύνδεση της Γραμμικής Α με την ελληνική γλώσσα».

Στο τελείωμα της πρότασης του καθηγητή το αυτοκίνητο με μια απότομη στροφή ενενήντα μοιρών βρέθηκε σε ακάλυπτο δρόμο και από τις δύο πλευρές. Ένα δυνατό ρεύμα πλαϊνού κρούου αέρα φύσηξε άξαφνα και το χαρτάκι γλίστρησε από τα χέρια του αιφνιδιασμένου συνοδηγού.

«Μην φοβάσαι τα στοιχεία είναι καταγεγραμμένα και στις σημειώσεις στο σπίτι μου».

Ο καθηγητής τον καθησύχασε, ενώ εκείνος παρακολουθούσε το χαρτάκι να πέφτει αργά, με μικρές κυκλικές κινήσεις, μέσα στον κρατήρα του κοιμισμένου ηφαιστείου.

6 ΩΡΕΣ ΠΡΙΝ...

«**Δ**εν καταλαβαίνεις; Είναι αργά πια... Πρέπει να φύγετε όσο το δυνατόν πιο γρήγορα». Η φωνή του έβγαине βραχιασμένη αλλά πιο αποφασισμένη από ποτέ.

«Η παράδοση και η ιστορία του τόπου μας βρίσκεται μέσα σε αυτά τα γραπτά. Έδωσα εντολές στους βιβλιοθηκάριους να συγκεντρώσουν τους σπουδαιότερους τόμους στα τρία άρματα που περιμένουν στην αυλή του ανακτόρου».

Σήκωσε το χέρι του δείχνοντας με το δάχτυλό προς την κατεύθυνση της κεντρικής πύλης.

«Νομοθεσία, ιστορία, θρησκεία, τα κορυφαία καταγεγραμμένα γεγονότα και οι πολυτιμότερες γνώσεις του πολιτισμού μας, όλα βρίσκονται πλέον στα χέρια σου».

Ο Μίνωας Άτλας είχε γεράσει μέσα σε δέκα μέρες για δέκα χρόνια. Λες κι όλη η οδύνη του κόσμου βάραινε στους ώμους του. Το άλλοτε ευγενικό, πρᾶο πρόσωπό του είχε σημαδευτεί από την απογοήτευση και την απόγνωση. Τα ματιά του είχαν σακουλιάσει και τα φρύδια του ήταν μόνιμα σμιγμένα σε ένα συνοφρύωμα που του είχε γίνει δεύτερη φύση. Έβλεπε μπροστά του να γκρεμίζεται σε μια στιγμή, ό,τι αυτός και οι πρόγονοί του είχαν χτίσει με αγάπη και αίμα για ολόκληρες γενιές. Ένας λαμπρός πολιτισμός, που

όμοιό του δεν είχε γνωρίσει έως τώρα η ανθρωπότητα, βρισκόταν στο χεῖλος του αφανισμού.

Έστεκε όμως βράχος, μπροστάρης όταν όλοι οι υπόλοιποι είχαν εγκαταλείψει ήδη την πρωτεύουσα της αυτοκρατορίας. Με ένα μείγμα αυτοελέγχου και αξιοπρέπειας, το οποίο εξυψώνει κάθε πράξη που αναλαμβάνει και εμπνέει όλους όσους βρίσκονται υπό τις διαταγές του να τον μιμηθούν. Όλες αυτές τις μέρες οργάνωνε με το καλύτερο δυνατό σχέδιο την αποχώρηση του λαού του από το εδώ και μέρες βασανισμένο νησί. Μαζί του είχαν παραμείνει λίγοι πιστοί αξιωματικοί και άρχοντες, μαζί με την επίλεκτη φρουρά των ανακτόρων. Αποτάθηκε στον Ανδρίωνα.

«Ανάμεσα στα γραπτά είναι και οι πλάκες που είχε μεταφράσει ο φίλος σου, ο Αιγύπτιος ιερέας, για να τις μεταφέρει στην πόλη του, τη Σάϊδα. Εάν τα καταφέρεις και τον συναντήσεις, φρόντισε να τις φορτώσεις στο πλοίο της επιστροφής για τη χώρα του. Η γνώση πρέπει να διασωθεί και να εξαπλωθεί σε όλους τους τόπους με κάθε θυσία».

Ακόμα και τις τελευταίες ώρες, η σκέψη αυτού του εξαίρετου βασιλιά διαπνεόταν από ευγενικά ιδεώδη, ξεχείλιζε από αλτρουισμό και σοφία. Ενδιαφερόταν πρωτίτως για την κληρονομιά που θα άφηνε σαν πολιτιστική παρακαταθήκη η πόλη του. Αρπάζοντας τον Ανδρίωνα από το χέρι, τον τράβηξε παράμερα πίσω από μία πορφυρή κολώνα με ραγισμένο κιονόκρανο, που έστεκε όμως ακόμα όρθια, σε αντίθεση με τις περισσότερες μέσα στο ανάκτορο. Το πρόσωπό του μαλάκωσε και με πραότητα παρακάλεσε τον έμπιστο στρατηγό του.

«Η Ασάρτη σε περιμένει στο λιμάνι του Ακρωτηρίου. Της έχω δώσει ρητές διαταγές να επιβιβαστεί μόνο στο πλοίο που θα έχει και εσένα μέσα». Η παράξενη μεταλλική

χροιά της φωνής του φανέρωνε έντονη συγκίνηση.

Το βλέμμα του Ανδρίωνα, καθώς τον άκουγε, διέτρεξε την πολύχρωμη τοιχογραφία πίσω από τον συνομιλητή του. Ολόκληρο το ανάκτορο ήταν διακοσμημένο από τοιχογραφίες με διαφορετική θεματολογία, ανάλογα με τη σημασία ή τη λειτουργικότητα του χώρου. Η συγκεκριμένη ήταν μία αναπαράσταση από θρησκευτική πομπή με νεαρές κοπέλες, ντυμένες με ανοιχτές ζακέτες με ακάλυπτο μπούστο, που κατέληγαν σε τριγωνικές, μακριές φούστες. Τα μελαχρινά μαλλιά τους ήταν άψογα χτενισμένα, στηριγμένα πάνω σε σειρές από χάνδρες και μαργαριτάρια. Μία δέσμη φωτός έπεφτε πάνω στο πρόσωπό της μεσαίας κοπέλας από ένα φωταγωγό προσανατολισμένο στην ανατολή. Στο σημείο εκείνο η τοιχογραφία είχε ραγίσει, προφανώς από τον πρόσφατο σεισμό, χωρίζοντας το πρόσωπο της νεαρής στα δύο. Η φωνή του Μίνωα τον επανέφερε απότομα στην πραγματικότητα.

«Είναι φορές που οι θεοί δε μας αφήνουν άλλη παρηγοριά εκτός από τη συνέχιση της γενιάς μας». Ένα δάκρυ κύλησε στο άυπνο και ταλαιπωρημένο πρόσωπό του. «Μην αποτύχεις στην τελευταία διαταγή αλλά και παράκληση του βασιλέα σου».

«Μα εσείς;... Δεν έχουμε πολύ χρόνο, μεγαλειότατε... Πρέπει να έρθετε μαζί μας». Τηρώντας πάντα τον σεβασμό που αρμόζει αλλά και με απόγνωση στα λόγια του επιχειρήσεως ανώφελα να πείσει τον ηγεμόνα του. Εκείνος δεν απάντησε ποτέ στην παράκλησή του.

«Ανδρίωνα, ξέρω ότι μόνο εσύ μπορείς να προστατέψεις την κόρη μου... Οι θεοί να είναι μαζί σας».

Απομακρύνθηκε με γοργά βήματα από τον πιστό στρατιωτικό του και βρέθηκε στο κέντρο της επιβλητικής αίθου-

σας συμβουλίων, που κάποτε έσφυζε από ζωή και μεγαλείο. Φωνάζοντας άπλωσε τα χέρια του ψηλά σαν να αγκάλιαζε το σύνολο του βασιλείου του.

«Φύγετε τώρα, εμπρός!» ήξερε ότι απέμενε ελάχιστος χρόνος. Έκανε μια παύση σαν να ήθελε να αφουγκραστεί τον αντίλαλο των όσων είχε πει. Επανήλθε με ακόμα πιο βροντερή φωνή. «Είναι η διαταγή του βασιλέα σας... Υπακούστε με, αγαπημένοι μου, όπως κάνατε πάντα έως σήμερα. Το αίμα της γενιάς των ατλάντων ρέει μέσα σας. Να είστε αντάξιοί τους, να αντλείτε δύναμη από αυτούς». Στο τέλος της πρότασης άφησε τα χέρια του να πέσουν ξεψυχισμένα στα πλευρά του.

Η παρατεταγμένη ομάδα των στρατιωτών, κάνοντας δύο βήματα πίσω και μετά αναστροφή με ελαφρύ τρέξιμο, κατευθύνθηκε προς την κεντρική έξοδο της αίθουσας. Τα πίσω βήματα του Ανδρίωνα ήταν πιο διστακτικά. Σταμάτησε και κοίταξε τον ηγεμόνα του. Το ατσάλινο βλέμμα στο πρόσωπο του βασιλιά πρόδιδε μια τόσο ισχυρή θέληση που αναγκάστηκε να την υπακούσει. Η καρδιά του σφίχτηκε. Έντονα συναισθήματα που δεν είχε βιώσει ποτέ, τον πλημμύριζαν. Ήθελε να σωριαστεί και να αφήσει ελεύθερο τον εαυτό του να κλάψει όσο πιο δυνατά μπορούσε. Δεν είχε γνωρίσει πατέρα, ένωθε όμως πως σήμερα τον αποχαιρέτούσε για τελευταία φορά. Χρειάστηκε μια τέτοια συγκυρία για να συνειδητοποιήσει πως τελικά όλα αυτά τα χρόνια, ο Άτλας υπήρξε ο αληθινός του πατέρας. Τον κοίταξε για μια τελευταία φορά. Εκείνος του έγενεψε με ένα μελαγχολικό χαμόγελο.

Γύρισε την πλάτη του και άρχισε να τρέχει με όλη του τη δύναμη. Ένωθε μουνδιασμένος και τα πόδια του βαριά. Με όση αυτοσυγκράτηση του είχε μείνει εστίασε όλες τις

αισθήσεις του στους γυμνασμένους μυς των ποδιών του που θα τον μετέφεραν μακριά, όσο πιο γρήγορα γίνεται. Δεν είχε την πολυτέλεια για συναισθηματισμούς. Ποτέ στη ζωή του δεν την είχε. Το οδυνηρό καθήκον τον πρόσταζε να εγκαταλείψει τον Μίνωα.

Κατέβηκε με ταχύτητα βέλους τις σκάλες του δευτέρου ορόφου και πρόφτασε τους στρατιώτες του. Σε λίγα λεπτά βρέθηκαν μαζί με τα φορτωμένα άρματα στο ισόγειο, στη νότια έξοδο του ανακτόρου. Κρυφοκοίταζε πίσω του ψηλά, το σημείο που είχε αφήσει τον βασιλιά του. Ακριβώς στο κέντρο του λόφου, όπου ήταν χτισμένα τα ανάκτορα, δέσποζε ο ναός του Ποσειδώνα. Η ψηλοτάβανη οροφή του ναού, που εξωτερικά ήταν ολόκληρη καλυμμένη με χρυσό και εσωτερικά επεξεργασμένη με ελεφαντόδοντο, χρυσό και ασήμι, είχε ραγίσει. Από το άνοιγμα ξεπρόβαλε επιβλητικά, άθικτο, το ολόχρυσο άγαλμα του θεού Ποσειδώνα πάνω στο άρμα του με τους έξι φτερωτούς ίππους. Το θεόρατο άγαλμα περιτριγυρίζεται από εκατό Νηρηίδες καβάλα σε δελφίνια. Μετά τους πρώτους σεισμούς ο αριθμός των Νηρηίδων που στέκονταν ακόμα όρθιες, είχε μειωθεί σημαντικά. Εκτεταμένες ζημιές είχαν υποστεί και αρκετά από τα χρυσά αγάλματα των θεών που κοσμούσαν το ιερό. Ο θεός προστάτης της πόλης όμως ήταν αλώβητος πάνω στο φτερωτό του άρμα, σκορπίζοντας κουράγιο στους πιστούς του. Σαν να ήθελε να συντροφέψει τον Μίνωα, που το ίδιο μεγαλόψυχα αρνιόταν να εγκαταλείψει την πόλη του.

«Φροντίστε τα άλογα ώστε να πετύχουμε τη μέγιστη δυνατή ταχύτητα των αρμάτων, χωρίς όμως να τα εξαντλήσετε». Ο Ανδρίωνας έπρεπε να αφήσει πίσω τα προσωπικά συναισθήματα και να εκτελέσει στο ακέραιο την αποστολή του. «Θα ακολουθήσουμε την κεντρική οδό που θα μας οδη-

γήσει στη νότια γέφυρα. Από εκεί είναι και ο συντομότερος δρόμος για το Ακρωτήρι».

Σύμφωνα με τις τελευταίες πληροφορίες που είχε, οι τρεις από τις τέσσερις διπλές γέφυρες που ενώνουν το εσωτερικό νησί με το εξωτερικό ευρύτερο πεδινό του κομμάτι δεν είχαν καταστραφεί. Σε αντίθεση με τον στόλο που βρισκόταν στον βυθό του θαλάσσιου δακτυλίου, οι γέφυρες είχαν διασωθεί. Τα ξύλινα τοιχώματα και τα δοκάρια που τις στηρίζουν, βρίσκονταν πάνω στη στεριά και όχι στη θάλασσα με αποτέλεσμα τα καυτά νερά που ανάβλυζαν να τις αφήσουν ακέραιες. Μόνο η δυτική γέφυρα κατέρρευσε σε μια ισχυρή δόνηση λίγο μετά από την έναρξη των σεισμών. Μαζί της χάθηκε ολόκληρη η οικογένεια του ξαδέλφου και σύμβουλου του βασιλιά καθώς και δύο νεαροί εκπαιδευόμενοι ιερείς από τον μητροπολιτικό ναό του θεού Ποσειδώνα στην κορυφή του νησιού. Αυτοί οι δύο ιερείς ήταν οι πρώτοι που παρατήρησαν την απότομη αλλαγή θερμοκρασίας στις πηγές στο δωμάτιο θυσίας του ναού.

Στο σημείο που είχε χτιστεί ο ναός στην κορυφή του λόφου, ανάβλυζαν δύο πηγές η μία με κρύο και η άλλη με ζεστό νερό. Σύμφωνα με την παράδοση αποτελούσαν σημάδι της παρουσίας του θεού στην τοποθεσία. Πριν δεκαπέντε ημέρες και οι δύο πηγές ξεκίνησαν να αναβλύζουν μόνο καυτό νερό. Αυτή ήταν και η αφορμή της προφητείας, από τον αρχιερέα του ναού.

«Τα άρματα δεν θα αντέξουν για πολύ ακόμα».

Ο στρατιώτης μετά από μισή ώρα πορείας, μετέφερε με αγωνία τη διαπίστωση, που ο Ανδρίωνας είχε ήδη κάνει παρατηρώντας τη δυσκολία στην κίνηση των αρμάτων.

Οι άξονες που κατέληγαν στις δύο ακτινωτές ξύλινες ρόδες του άρματος είχαν καμπυλώσει επικίνδυνα. Το

βάρος από τις πλάκες ήταν οριακό για την κατασκευή του άρματος, αφού η φόρτωση και διακίνηση υλικού δεν ήταν η πρωταρχική αποστολή του. Τα άρματα είχαν σχεδιαστεί για μέγιστο βάρος δύο στρατιωτών και για μεγάλες ταχύτητες, με προορισμό το πεδίο της μάχης. Λόγω της έκτασης της ολικής εκκένωσης της πόλης, κάθε δυνατό μεταφορικό μέσο είχε ήδη χρησιμοποιηθεί. Τα άρματα της ανακτορικής φρουράς ήταν η μόνη, αλλά όχι και η ενδεδειγμένη λύση.

«Γρήγορα, ξεφορτώστε τις πέντε πάνω στήλες από κάθε άρμα», διέταξε με σαφήνεια. «Πρέπει να ελαττώσουμε το βάρος στα άρματα».

Απείχαν μερικά λεπτά δρόμο μακριά από τη γέφυρα και δεν μπορούσε να ρισκάρει όλο το φορτίο. Δεν είχε αποτύχει σε καμία αποστολή του έως σήμερα. Εάν ήθελε να συνεχίσει επιτυχημένα, θα έπρεπε να θυσιάσει μερικώς τα πολύτιμα γραπτά. Σε λίγο δεκαπέντε στήλες βρέθηκαν στην άκρη του κοκκινόμαυρου λιθόστρωτου δρόμου.

«Πάμε δεν έχουμε χρόνο, ξεκινήστε», τους πρόσταξε.

Ιδρωμένοι, πριν προλάβουν να πάρουν μια ανάσα από τη γρήγορη μετακίνηση των στηλών, οι στρατιώτες υπάκουσαν αστραπιαία στις νέες διαταγές και συντάχθηκαν πάλι σε πορεία. Σε μερικά λεπτά διέσχισαν την πρώτη ξύλινη γέφυρα που ένωνε την ενδοχώρα με τον δακτύλιο στεριάς στο κέντρο της θάλασσας. Το νερό γύρω κάπνιζε και κόχλαζε αφρίζοντας. Ήταν ακόμα σκεπασμένο με εκείνο τον κοκκινωπό αφρό που ανέδυε μια αφάνταστα δυσάρεστη οσμή. Επιταχύνοντας διέσχισαν τα λίγα μέτρα στέρεου εδάφους και εισήλθαν στη δεύτερη συνεχόμενη γέφυρα του ανατολικού περάσματος. Η δεύτερη τοξοειδής γέφυρα ήταν χτισμένη σοφά μελετημένα, σε σημείο όπου τα απέναντι βραχώδη τοιχώματα δεν ήταν απρόσιτα. Στην πλειονότητά τους οι

ακτές στην εξωτερική περιφέρεια του θαλάσσιου δακτυλίου απαρτίζονταν από απόκρημνους γκρεμούς. Στο τέλος της γέφυρας, εργασίες από εξειδικευμένα συνεργεία με τεχνίτες είχαν μειώσει την ανηφορική κλίση και διευκόλυναν την πρόσβαση στο υπόλοιπο εξωτερικό νησί και στις εύφορες πεδιάδες του.

Ο προπορευόμενος Ανδρίωνας, είχε ήδη περάσει πρώτος απέναντι. Γύρισε το άλογο του πρόσωπο προς τη γέφυρα, για να ελέγχει το πέρασμα της υπόλοιπης πομπής. Οι ρόδες από το δεύτερο άρμα μόλις που είχαν περάσει σε στέρεο έδαφος, όταν συνέβη. Αρχικά, τα ζωντανά άρχισαν να χλιμιντρίζουν ταυτόχρονα, κουνώντας με μανία πάνω κάτω τα κεφάλια τους, με τους εμβρόντητους στρατιώτες ανίκανους να αντιδράσουν. Παράλληλα ακούστηκε ένα παρατεταμένο υπόκωφο βουητό από τα έγκατα της γης. Ο Ανδρίωνας με δυσκολία ίππευε ακόμα το επίλεκτο και άριστα εκπαιδευμένο άλογο του. Η γη άρχισε να σείεται με ένα φρενήρη ρυθμό που τις προηγούμενες μέρες δεν είχε ξανασυμβεί. Η κίνηση ήταν κάθετη και το βουητό αυξανόταν συνεχώς, μπερδεμένο πλέον με τον ορυμαγδό των βράχων που ξεκολλούσαν.

Η γέφυρα άρχισε σταδιακά να καταρρέει ξεκινώντας από την απέναντι στεριά. Το τρίτο άρμα, που κυλούσε ακόμα πάνω στη γέφυρα, κατηφόρισε προς τα πίσω, με τα δεμένα άλογα μάταια να πασχίζουν να καλπάσουν προς τα εμπρός. Το άρμα υπό το βάρος του φορτίου αναποδογύρισε. Σήκωσε τα τραυματισμένα άλογα κατακόρυφα στον αέρα και στη συνέχεια το κατάπιε ο πυθμένας της θάλασσας μαζί με τα ζωντανά. Οι δύο τελευταίοι πεζοί στρατιώτες μαζί με τους ιππείς του άρματος δεν είχαν καμία τύχη. Ο νεαρός πεζός όμως που ακολουθούσε πίσω από το δεύτερο άρμα, είχε προλάβει να ηδηήσει και να πιαστεί από τα κομμένα δο-

κάρια που εξείχαν στις άκρες της γκρεμισμένης γέφυρας. Το έδαφος συνέχιζε να τρέμει ακατάπαυστα αυξάνοντας κλιμακωτά την ένταση. Ο Ανδρίωνας με ευκινησία αιλουροειδούς εγκατέλειψε το άλογο του με ένα πήδημα και βρέθηκε όρθιος στον δρόμο. Πλησίασε την γκρεμισμένη γέφυρα τρεκλίζοντας αριστερά και δεξιά σαν μεθυσμένος. Ξάπλωσε στην άκρη μπρούμυτα απλώνοντας τα χέρια του στον κρεμασμένο στρατιώτη. Τον τράβηξε μαζεύοντας όλη του τη δύναμη, ενώ ταυτόχρονα προσπαθούσε να κρατήσει την ισορροπία του από τον συνεχόμενο κλυδωνισμό. Το πρόσωπο του αναγκαστικά αντίκριζε την πρωτεύουσα της Στρογγύλης στην απέναντι όχθη. Το βλέμμα του πάγωσε...

Τίποτα δεν μπορούσε να συγκριθεί με τις δραματικές σκηνές που εκτυλίσσονταν μπροστά του. Το κολοσσιαίο άγαλμα του Ποσειδώνα, κομμένο από τη μέση και πάνω, είχε ξεκινήσει μια ξέφρενη κατηφορική πορεία, κάνοντας παταγώδη άλματα πάνω στον λόφο. Κάθε φορά που χτύπαγε με ορμή πάνω στα ήδη γκρεμισμένα κτίσματα νέα θραύσματα χρυσού εκσφενδονίζονταν προς όλες τις κατευθύνσεις. Το στρογγυλό παραμορφωμένο πλέον συνονθύλευμα από την άλλοτε κορωνίδα του βασιλείου έκανε ένα τελευταίο άλμα και έσκασε μέσα στον θαλάσσιο δακτύλιο βουλιάζοντας ακαριαία. Τα ανάκτορα στην κορυφή του λόφου είχαν γκρεμιστεί. Ένα σύννεφο καφέ σκόνης από τα χαλάσματα είχε γεμίσει τον αέρα. Όλες οι κατασκευές και τα κτίσματα της κάποτε περήφανης πόλης, από την κορυφή ίσαμε τους πρόποδες πριν τη θάλασσα, είχαν ισοπεδωθεί και μετατραπεί σε μια άμορφη μάζα.

Οι κραυγές, του κρεμασμένου στρατιώτη από τα χέρια του, επανέφεραν την αυτοσυγκέντρωση του. Ήταν κάθιδρος και τα χέρια γλιστρούσαν στην επιδερμίδα του, όμως

κατάφερε να τον συγκρατήσει. Οι μύες και οι τένοντες των γυμνασμένων του χεριών συσπάστηκαν από την ένταση της υπερπροσπάθειας. Τοποθετώντας όλη τη δύναμη στη μέση του και μετατοπίζοντας το κέντρο βάρους του ξεκίνησε να τον τραβά προς τα πάνω. Μόλις ηρέμησε λίγο το έδαφος, ένιωσε τέσσερα ακόμα χέρια να τον βοηθούν και να αναλαμβάνουν την ολοκλήρωση της διάσωσης. Σύρθηκαν εξαντλημένοι μακριά από την γκρεμισμένη γέφυρα. Ήταν ταλαιπωρημένοι και κατάκοποι, όμως ήταν ζωντανοί. Ο Ανδρίωνας σωριάστηκε στο έδαφος και ακουμπώντας τα χέρια του στο έδαφος ένιωσε το έντονο κάψιμο της κούρασης στα μπράτσα του. Έμεινε αποσβολωμένος μαζί με τους εναπομείναντες στρατιώτες να κοιτούν με φρίκη τα απομεινάρια της πόλης τους, ανίκανοι να συνειδητοποιήσουν το μέγεθος της καταστροφής.

Όλοι είχαν φοβηθεί πριν από δύο εβδομάδες όταν εμφανίστηκαν οι πρώτοι σεισμοί. Η απόφαση να εκκενωθεί το νησί είχε παρθεί με έντονες διαφωνίες από μερίδα των αρχόντων της πόλης. Στην αρχή της δεύτερης εβδομάδας, όταν το έδαφος είχε δείξει σημάδια ηρεμίας, συνεργεία με εργάτες είχαν επανέλθει για αποκατάσταση των ζημιών. Κανείς δεν μπορούσε να προβλέψει αυτή την εξέλιξη. Ακόμα και ο Ανδρίωνας, που σε συνεργασία με τον Μίνωα και μια μερίδα έμπιστων αξιωματούχων είχαν αποφασίσει την εκκένωση, δεν μπορούσε να φανταστεί τη διάσταση της θεομηνίας.

Το έδαφος άρχισε πάλι να τρέμει. Στην ισοπεδωμένη πόλη απέναντι σποραδικές φλόγες ξεπηδούσαν μέσα από τα έγκατα της γης. Ψηλοί πίδακες από λευκά αέρια με πίεση ξεφύτρωναν διαρκώς μέσα από τα χαλάσματα. Κάθε στήλη μετέφερε στον αέρα στάχτη, η οποία έπεφτε αλλάζοντας πυκνότητα και ρυθμό, ανάλογα με την ένταση των εκρήξε-

ων. Η οξεία μυρωδιά που ερέθιζε τα ρουθούνια τους σε ολόκληρη τη διαδρομή έγινε ξαφνικά απερίγραπτα αβάσταχτη.

«Εμπρός δεν έχουμε πολυτέλεια χρόνου για συναισθηματισμούς, θα θρηνήσουμε τους συντρόφους μας αργότερα». Το ένστικτο του τον προειδοποιούσε πως όλα αυτά ήταν μόνο η αρχή. «Τραβήξτε τα άλογα με τα άρματα ξανά στον δρόμο και ξεκινάμε με όση ταχύτητα αντέχουν τα ζωντανά».

Οι στρατιώτες ζαλισμένοι και σοκαρισμένοι υπάκουσαν μηχανικά στις εντολές του αξιωματικού τους. Ήταν αδύνατο να συλλάβουν τη θεομηνία που τους έπληξε σε τόσο σύντομο χρονικό διάστημα, να αποκρυπτογραφήσουν την αέναη διακύμανση της ζωής από την τάξη στο χάος. Η αποδεκατισμένη φάλαγγα των στρατιωτών με τα δύο άρματα που είχαν απομείνει, θύμιζε περισσότερο νεκρική πομπή παρά στρατιωτικό άγημα σε αποστολή. Σκυμμένα κεφάλια, αργόσυρτα βήματα και μια ανατριχιαστική ένοχη σιωπή, που τη διέκοπτε μονάχα ο θόρυβος των ολοένα και ισχυρότερων εκρήξεων. Ένωθαν τυχεροί και αυτό τους γέμιζε τύψεις. Ίσως ήταν οι τελευταίοι επιζώντες της πόλης τους.

Η θεωρία

Μισόκλεισε τα μάτια του σχηματίζοντας ρυτίδες, μπροστά στο εκτυφλωτικό άσπρο από τις προσόψεις των κυκλαδίτικων σπιτιών, που κατέβαιναν κλιμακωτά τον κατακόρυφο γκρεμό. Ένα μοναδικό τοπίο που κάποιος μπορεί να θαυμάσει μόνο στη Σαντορίνη, στο χείλος της θαλάσσιας καλντέρας ενός ηφαιστείου που ανασαίνει ακόμα.

Ο Αλέξανδρος γύρισε προς τη μεριά του Χάουαρντ που είχε ήδη ξεκινήσει την ανάλυση.

«Δεν έχω καταφέρει να μεταφράσω ολοκληρωμένα την πρώτη πινακίδα που μου έστειλες με ψηφιακή φωτογραφία μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου». Ο φιλόλογος άντρας διέκοψε για να πει λίγο τσάι από το λευκό πορσελάνινο φλιτζάνι του και συνέχισε. «Η μέθοδος γραφής είναι περίεργη. Σίγουρα δεν αφορά λογιστικές καταγραφές αποθήκης όπως η πλειονότητα των πινακίδων Γραμμικής Α που έχουν ανακαλυφθεί έως σήμερα».

Ο νεαρός αρχαιολόγος αφαιρέθηκε. Εστίασε για λίγο στο σηκωμένο παντζάκι, από το φθαρμένο κοτλέ παντελόνι του συνομιλητή του. Όπως καθόταν, είχε ανέβει λίγο πιο κάτω από το γόνατο. Ένα πολύχρωμο πουά πουκάμισο με

ψηλούς τριγωνικούς γιακάδες, μόδα στη δεκαετία του '60, συμπλήρωνε την εικόνα του. Πραγματική ενδυματική αταξία. Ο Χάουαρντ συνέχιζε την ομιλία του.

«Πρόκειται για κάποιο είδος ανακοίνωσης ή χρησμού που αποτελείται από τρία μέρη. Το πρώτο απόσπασμα περιέχει τη λέξη θάνατος. Σε κάνα δυο μέρες νομίζω θα το έχουμε μεταφράσει πλήρως».

Ήταν η ώρα του ηλιοβασιλέματος. Ο ουρανός στην ένωσή του με τον θαλάσσιο ορίζοντα παιχνίδιζε με αποχρώσεις του κόκκινου σαν να μην μπορεί να αποφασίσει τι χρώμα να επιλέξει. Η παρέα των τριών είχε καθίσει σε ένα εξωτερικό τραπέζακι πάνω στον γκρεμό του ηφαιστείου, σε μια από τις πολλές καφετέριες των Φηρών. Ο διδάκτωρ του τμήματος αρχαιολογίας του πανεπιστημίου του Μπρίστολ ανέβασε τον τόνο της φωνής του.

«Αντίθετα στη δεύτερη πλάκα είχαμε μεγαλύτερη πρόοδο».

Το πρόσωπο του Νικόδημου φωτίστηκε.

«Τι εννοείς;»

Διαισθανόμενος την αγωνία του καθηγητή έκανε μια μικρή σαδιστική παύση πριν συνεχίσει.

«Ένας επίσημος χαιρετισμός από κάποιον με το όνομα Μίνωας Άτλας, προς τον Φαραώ Άχμωσι της Αιγύπτου στην πόλη της Άβαρις».

Για μερικές στιγμές επικράτησε σιωπή. Ακόμα και ο καθηγητής που ήταν ετοιμολόγος και συνηθισμένος στο μεγαλείο από την επαφή του με την αρχαιολογία, έβγαλε τα θαμπωμένα γυαλιά του και στάθηκε άφωνος. Μόλις συνήλθε από την έκπληξη αναπήδησε στην καρέκλα του.

«Αυτό είναι... Οι πρώτες αποδείξεις, όπως ακριβώς το υποψιαζόμουν!»

Ο Αλέξανδρος προσπάθησε να ακολουθήσει τη συζήτηση.

«Πρώτες αποδείξεις για ποιο γεγονός;»

Ο Νικόδημος στρογγυλοκάθισε στην κυκλική καρέκλα του από караβόπανο, με το ποτήρι κρασί στο χέρι. Με μια εμφανή ικανοποίηση ξεκίνησε να εξηγεί τη θεωρία του στα αγγλικά, για να γίνει κατανοητός και στους δύο.

«Ο Φαραώ Άχμωσις βασίλευσε στην αρχή του Νέου Βασιλείου. Πιο συγκεκριμένα ανήκει στη 18η δυναστεία της περιόδου και οι μελέτες, χωρίς να είναι ακριβείς, τοποθετούν τη χρονολογία βασιλείας του στο 1650 με 1550 π.Χ.»

«Που σημαίνει;» Ο Αλέξανδρος διατύπωσε και αυτός την ερώτηση του στα αγγλικά σεβόμενος τον Εγγλέζο συνάδελφό τους.

«Σημαίνει πως οι πλάκες μας τοποθετούν χρονολογικά κοντά στην υπολογιζόμενη μεγάλη έκρηξη του ηφαιστείου της Σαντορίνης. Και όχι μόνο αυτό!»

Ένα αμυδρό χαμόγελο σχηματιζόταν στο πρόσωπο του Άγγλου δίπλα του, φανερώνοντας πως είχε ξεκινήσει να ακολουθεί τον συνειρμό στα λεγόμενα του καθηγητή σε αντίθεση με τον Αλέξανδρο. «Αρχικά, επιβεβαιώνει τη θεωρία πως το όνομα Μίνωας δεν ήταν υπαρκτό πρόσωπο, αλλά βασιλικός τίτλος όπως και το Φαραώ στην Αίγυπτο. Το ζωτικό εύρημα, όμως, είναι πως η ονομασία Μίνωας Άτλας ενώνει τον μύθο της Ατλαντίδος με τη Σαντορίνη, τη μινωική περίοδο και την προϊστορική έκρηξη του ηφαιστείου της!»

«Σίγουρα είναι πολύ αξιοσημείωτο εύρημα, αλλά δεν νομίζω πως μπορεί από μόνο του να στοιχειοθετήσει βάσιμα τη θεωρία».

Ο Αλέξανδρος ήταν πάντα σκεπτικιστής. Δεν είχε

αφήσει ποτέ τον εαυτό του να παρασυρθεί σε θεωρίες χωρίς ικανοποιητικά στοιχεία. Ίσως ήταν ο συνδυασμός γνώσεων και ερευνητικής φιλοσοφίας που είχε αποκτήσει από τις σπουδές του στη φυσική και την έντονη ενασχόλησή του με την αστρονομία. Ήταν άλλωστε και ένα από τα χαρακτηριστικά προσόντα που τον ξεχώριζαν στο μάθημα της αρχαιολογίας και εκτιμούσε πάνω του ο Νικόδημος.

«Μα δεν είναι μόνο αυτά τα στοιχεία!» ο Νικόδημος ήταν πλέον ασταμάτητος. «Στην πινακίδα αναφέρεται και η πόλη της Άβαρις, γειτονικής πόλης της Σαΐδας. Για προσπάθησε να θυμηθείς λιγάκι τα μαθήματα που είχαμε κάνει πάνω στην Πολιτεία του Πλάτωνα».

«Μα, ναι βέβαια, το έργο του Πλάτωνα με τους διαλόγους του Τιμαίου και του Κριτία». Η φωνή τώρα του μαθητή, είχε αποκτήσει ικανοποίηση και αυτοπεποίθηση που πήγαζε από την κατανόηση της συζήτησης.

«Ακριβώς φίλε μου, στον διάλογο με τίτλο Τιμαίος, ο Πλάτωνας αναφέρει πως ο Αθηναίος νομοθέτης Σόλωνας είχε επισκεφτεί στην Αίγυπτο ιερείς σε ναό της πόλης της Σαΐδας. Εκεί οι ιερείς του αποκάλυψαν την ύπαρξη της Ατλαντίδος σαν αυτοκρατορία η οποία συνυπήρξε με τους προγόνους του Σόλωνα. Αιτιολόγησαν την απουσία πληροφοριών σχετικά με την ύπαρξη του πολιτισμού αυτού, λόγω του μεγάλου χρονικού διαστήματος που είχε περάσει από τότε, αλλά και λόγω των ενδιάμεσων κοσμογονικών καταστροφών όπως σεισμοί, πλημμύρες και φωτιές».

Ο σερβιτόρος διέκοψε ευγενικά την κουβέντα τους και ρώτησε το τραπέζι εάν χρειάζονται κάτι άλλο. Η παρέα αρνήθηκε συγχρονισμένα με ένα νεύμα του κεφαλιού και ο Αλέξανδρος ασυνείδητα εξακολούθησε την αμφισβήτηση τη θεωρίας. Σήκωσε τα φρύδια του με απορία.

«Μα ο Σόλωνας αναφέρει πως σύμφωνα με τους ιερείς, ο πολιτισμός της Ατλαντίδος ήκμασε περίπου εννέα χιλιάδες χρόνια πριν».

Ο καθηγητής ήπιε με λεπτές κινήσεις χωρίς να βιάζεται, από το λευκό κρασί που είχε παραγγείλει πριν απαντήσει.

«Αγαπητό μου παιδί, όπως σας επισήμαινα συνέχεια στα μαθήματα μου, στην ιστορία της αρχαίας Ελλάδας και στην παγκόσμια ιστορία, η μυθολογία περικλείει πάντα μέσα της αποσπάσματα αληθινής ιστορίας. Ιστορία που στο πέρασμα του χρόνου, από στόμα σε στόμα χωρίς τη δυνατότητα γραφής, τροποποιήθηκε και εξελίχθηκε σε μύθο. Εννέα χιλιάδες χρόνια πριν από την εποχή του Σόωνα η ανθρωπότητα διένυε τη Νεολιθική εποχή. Όλα τα ευρήματα από τις ανασκαφές της εποχής περιγράφουν ένα ανθρώπινο είδος σε πρωτόγονη μορφή με μόνη ένδειξη πολιτισμού κάποια λίθινα εργαλεία. Σε εκείνη την περίοδο ο άνθρωπος μόλις που ξεκινούσε την προσπάθεια καλλιέργειας της γης και ανέπτυξε περιορισμένους πρωτόγονους οικισμούς. Είναι δυνατόν να υπήρχε τότε ένας τόσο τεχνολογικά ανεπτυγμένος πολιτισμός και εμείς να μην έχουμε ούτε μια ένδειξη για αυτό;»

Ο Αλέξανδρος κούνησε το κεφάλι του καταφατικά, δείχνοντας αρχικά να υιοθετεί τη θεωρία του καθηγητή.

«Συμφωνώ με αυτή την άποψη καθηγητά, όμως πού οδηγούμαστε με αυτή την παραδοχή εκτός από αδιέξοδο;»

Η εξήγηση ήρθε άμεσα με emphaticό τρόπο. Η φωνή του έφτανε δυνατή και καθαρή. Διακοπτόταν μόνο από τις γουλιές του κρασιού.

«Δεν υπάρχουν αδιέξοδα στην αέναη συνέχιση της ιστορίας. Στην αρχαία Αίγυπτο επικρατούσε διαφορετι-

κό ημερολογιακό σύστημα από εκείνο των Ελλήνων. Είναι γνωστό πως οι αρχαίοι Αιγύπτιοι δεν είχαν “εποχή”, δηλαδή χρονολογική αφετηρία. Ανέφεραν τα γεγονότα σύμφωνα με το έτος της βασιλείας του εκάστοτε Φαραώ. Αυτός είναι και ο βασικός λόγος που δεν υπήρχε ακριβής χρονολογία των δυναστειών. Το πιθανότερο είναι πως στην προφορική μεταφορά του θρύλου της Ατλαντίδος προστέθηκε κάπου ένα μηδενικό. Εάν αφαιρέσουμε αυτό το μηδενικό μετακινούμαστε στον χρόνο και μεταφερόμαστε ενιακόσια χρόνια πριν την εξιστόρηση του Πλάτωνα. Συνυπολόγισε πως ο Σόλωνας πραγματοποίησε αυτό το ταξίδι του περίπου το 600 π.Χ. και κάνοντας την πρόσθεση...»

«Μα ναι 1500 π.Χ. περίπου... Κοντά στην ημερομηνία έκρηξης του ηφαιστείου!» Ήταν η σειρά του Αλέξανδρου να πεταχτεί από το κάθισμα.

«Μήπως βιαζόμαστε να βγάλουμε συμπεράσματα; Ας μην προκαταβάλουμε την πορεία αυτής της απροσδόκητης αρχαιολογικής ανακάλυψης». Ο τρίτος της παρέας επιχείρησε να τοποθετήσει τα γεγονότα στην αντικειμενική τους διάσταση. Με τη φλεγματική ήρεμη συμπεριφορά, που διακρίνει κάθε Άγγλο εκπαιδευτικό, συνέχισε να αναλύει τις συγκρατημένες σκέψεις του. «Έχουμε ακόμα αρκετές πλάκες, με όπως φαίνεται πολύτιμο υλικό στα χέρια μας να μεταφράσουμε και να αποκρυπτογραφήσουμε. Ας μην εκβιάσουμε αυτό το ελπιδοφόρο εγχείρημα με αβάσιμες θεωρίες που δεν αποδεικνύονται ακόμη».

Η τοποθέτηση του δόκτορα Χάουαρντ Ντόναλτσον μείωσε για λίγο την ένταση της συζήτησης. Η συντροφιά έκανε ένα μικρό διάλειμμα στην καταγιμιστική ανταλλαγή απόψεων. Ο Αλέξανδρος τέντωσε τον λαιμό του και θάυμασε από ψηλά το τοπίο που ξεδιπλωνόταν μπροστά στα

πόδια τους.

Στην απέναντι πλευρά του ηφαιστείου βρίσκεται το νησί της Θηρασιάς. Μια Σαντορίνη σε μικρογραφία. Με τα ίδια κατακόρυφα τοιχώματα βράχων από τη μεριά της θαλάσσιας λεκάνης και με πεδινή μορφολογία στην πίσω πλευρά. Το σχήμα της είναι κυκλικό, φυσική συνέχεια της υπόλοιπης καλντέρας. Δεξιά του υπάρχει ένα μεγάλο θαλάσσιο άνοιγμα μέχρι τη δυτική πλευρά του νησιού όπου βρίσκεται ο οικισμός της Οίας. Από την αριστερή πλευρά της Θηρασιάς το θαλάσσιο άνοιγμα είναι ευρύτερο και καταλήγει στην άλλη άκρη της Σαντορίνης, που την οριοθετούν τα κάτασπρα σπίτια από το χωριό Ακρωτήρι. Στο μέσο του ανοίγματος βρίσκεται μία νησίδα με το όνομα Ασπρονήσι, σαν να θέλει να κλείσει το θαλάσσιο χάσμα και να επαναφέρει τον κρατήρα του ηφαιστείου στην αρχική του μορφή. Στο κέντρο της θαλάσσιας κοιλάδας, μια μικρή μάζα λάβας σχηματίζει δύο κατάμαυρα νησάκια. Τα πελώρια κρουαζιερόπλοια χωρητικότητας μερικών χιλιάδων επισκεπτών αγκυροβολημένα στην καλντέρα, από το ύψος που βρισκόταν το τραπέζι φάνταζαν σαν βαρκούλες.

Παράλληλα συνέχιζε να διωλίζει τις τελευταίες πληροφορίες προσπαθώντας να διαχωρίσει το πιθανό από το απίθανο στη θεωρία του καθηγητή. Πάλευε να ανακαλέσει μνήμες από τα μαθήματα που είχε παρακολουθήσει πριν χρόνια στα έργα του Πλάτωνα. Θυμόταν την εντύπωση που είχε σχηματίσει από την περιγραφή της Ατλαντίδος, στον διάλογο που είχε γράψει ο φιλόσοφος με την ονομασία Κριτίας. Μιλούσε για ένα λόφο στο κέντρο του νησιού που περιβαλλόταν από δακτυλίους θάλασσας και στεριάς. Η νήσος, ανέφερε ο Πλάτωνας, είχε υψηλές και απότομες ακτές που έμοιαζαν με τείχη αναδυόμενα από τη θάλασσα. Οι δακτύ-

λιοι στεριάς στο μέσο του νησιού ήταν ενωμένοι με γέφυρες. Η πρωτεύουσα ήταν κτισμένη σε πεδιάδα και την περιέβαλαν πανέμορφα βουνά.

Συνέκρινε την εικόνα της Ατλαντίδος που είχε φανταστεί επηρεασμένος από τα λόγια του Πλάτωνα, με το τοπίο που αγνάντευε τώρα μπροστά του. Η ψυχρή λογική και ο σκεπτικισμός του χαρακτήρα του δεν μπορούσαν να εμποδίσουν τη διαπίστωση. Υπήρχε ομοιότητα στις δύο εικόνες. Η περιγραφή του φιλοσόφου είχε πολλά στοιχεία που ταίριαζαν στο συγκεκριμένο τοπίο.

Ακολούθησε μια νέα αμφιταλάντευση. Υπήρχαν και στοιχεία στην περιγραφή που κατέρριπταν τη θεωρία ταύτισης της Σαντορίνης με την Ατλαντίδα. Καθώς οι λεπτομέρειες επανέρχονταν αποσπασματικά στη μνήμη του Αλέξανδρου, μαζί με αυτές ξεκίνησε και ο νέος κύκλος αμφισβήτησης της θεωρίας από τον ίδιο.

«Όμως στο έργο του Τιμαίος, ο Πλάτωνας αναφέρει ως τοποθεσία της πόλης την είσοδο των Ηράκλειων Σητλών. Αναφέρει μια δύναμη που επιτέθηκε από τον Ατλαντικό Ωκεανό και μιλάει για μια ήπειρο με μέγεθος μεγαλύτερο από τη Λιβύη και την Ασία μαζί».

Ο καθηγητής πιάστηκε απροετοίμαστος στο αναπάντεχο νέο ξεκίνημα της συζήτησης. Χρειάστηκαν λίγες στιγμές για να μαζέψει τις σκέψεις του, που σίγουρα πριν την ερώτηση του μαθητή του περιπλανιόνταν χιλιάδες χρόνια πίσω. Έκανε να πει μια γουλιά κρασί, αλλά το ποτήρι του ήταν άδειο.

«Αγαπημένε μου μαθητή, βλέπω δεν βγάζεις ποτέ από πάνω σου την πανοπλία του σκεπτικισμού. Επιλέγεις να μου αναφέρεις μόνο τις διαφορές και αγνοείς τις ομοιότητες στις περιγραφές του Πλάτωνα. Ας είναι... Άλλωστε για αυτό σε

ξεχώρισα από την πρώτη φορά. Πατάς πάντα γερά πάνω στη γη!»

Η ομιλία του συνδυάστηκε με ένα απλόχερο χαμόγελο νουθεσίας προς τον προστατευόμενό του καθώς ολοκλήρωσε την υπόθεσή του. «Ξεχνάς πως για την εποχή που μιλάμε δεν υπήρχαν προϋποθέσεις ουσιώδους χαρτογράφησης καθώς και μέτρησης μεγέθους ενός νησιού ή μιας ηπείρου. Κανένας αρχαίος Έλληνας, ακόμα και την εποχή του Πλάτωνα, δεν θα μπορούσε να υπολογίσει και να συγκρίνει το μέγεθος της Ασίας ή της Λιβύης. Και λέγοντας Λιβύη, οι αρχαίοι Έλληνες εννοούσαν βεβαίως την ήπειρο της Αφρικής. Φαντάσου πόσο πιο δύσκολο θα ήταν μια αντικειμενική εκτίμηση μεγέθους ενός νησιού ή ηπείρου, χίλια χρόνια πριν την εποχή του Πλάτωνα, όταν γεννήθηκε ο μύθος.

Επίσης τα μέσα ναυσιπλοΐας της εποχής που μελετάμε καθώς και οι δυνατότητες προμήθειας φαγητού και νερού πάνω σε αυτά αποκλείουν το εγχείρημα τόσο μακρινών ταξιδιών, ειδικά σε ανοιχτούς ωκεανούς με ακραία καιρικά φαινόμενα».

Είχε έρθει η ώρα του Άγγλου της παρέας να συνεισφέρει στην αμφισβήτηση της θεωρίας.

«Γιατί λοιπόν ο Πλάτωνας στους διάλογους του να έχει τόσες ανακρίβειες;»

Ο καθηγητής τον άκουσε, χωρίς να ταραξεί τα χαρακτηριστικά του προσώπου του ούτε η σκιά μιας έκφρασης, η απάντηση ήρθε σχεδόν ακαριαία. Ήταν φανερό πως είχε ήδη κάνει τις ίδιες ερωτήσεις στον εαυτό του και είχε έτοιμες τις απαντήσεις.

«Μην ξεχνάτε τις συνθήκες υπό τις οποίες επινοήθηκε ο μύθος. Ο Πλάτωνας χρησιμοποίησε μια αρχική ιστορία που του μετέφερε ο μαθητής του για να αναδείξει το μεγα-

λείο των Ελλήνων και ειδικότερα της πόλης των Αθηνών. Ο απώτερος σκοπός του διαλόγου ήταν να τονίσει τη στρατιωτική νίκη των Αθηναίων απέναντι στην ανώτερη αυτοκρατορία της Ατλαντίδος. Το πιθανότερο είναι πως σε πολλά σημεία μεγαλοποίησε τα γεγονότα και τις διαστάσεις τους, επιχειρώντας να δώσει υπέρμετρη αξία στον νικητή. Μετέτρεψε ένα νησί σε ήπειρο και αύξησε αναγκαστικά τις αποστάσεις, δίνοντας μυθικές διαστάσεις και διαστρεβλώνοντας την ιστορική αλήθεια. Ο Πλάτωνας έζησε στην Αθήνα την εποχή του πελοποννησιακού πολέμου. Μια περίοδο που η πόλη ύστερα από τη ντροπιαστική της ήττα από τη Σπάρτη χρειαζόταν περισσότερο από ποτέ ανύψωση στο ηθικό της.

Ένα ακόμα ενδεχόμενο είναι οι ίδιοι οι Αιγύπτιοι με το πέρασμα του χρόνου να στρέβλωσαν τα ιστορικά στοιχεία. Άλλωστε, ας μην ξεχνάμε πως είχαν πάντα άσχημες σχέσεις με τη θάλασσα και η ενασχόλησή τους με τη ναυτιλία ήταν μηδαμινή. Περιορίζονταν στις εύκολες μετακινήσεις με πλοίαρια στα ποτάμια τους και κυρίως στον Νείλο. Χαρακτηριστικά αποκαλούσαν τη θάλασσα του Αιγαίου “Μεγάλη Πράσινη”. Άρα κατείχαν ελάχιστες γνώσεις για τη γεωγραφική θέση και το μέγεθος των νησιών με τα οποία είχαν εμπορικές ή άλλες επαφές.

Ένα στοιχείο, ακόμα, που μας δίνει ο Πλάτωνας αυτοαναιρεί την υποτιθέμενη γεωγραφική θέση της χαμένης νήσου στον Ατλαντικό Ωκεανό. Συγκεκριμένα, αναφέρει πως κατά την καταστροφή και τη βύθιση της Ατλαντίδος σε ένα μερόνυχτο, μαζί της θάφτηκε και σύσσωμος ο αθηναϊκός στρατός. Είναι αδύνατο μια φυσική καταστροφή στον Ατλαντικό να επηρέασε την τοποθεσία της Αθήνας τόσο συντριπτικά και παράλληλα να μην έχουμε σημάδια της καταστροφής αυτής στο έδαφος της Ευρώπης, που μεσολαβεί

ενδιάμεσα».

Ο Αλέξανδρος πάλευε να εμπεδώσει την ποσότητα των νέων δεδομένων και να τα αξιολογήσει. Ο ορθολογισμός του αντιστοκόταν σθεναρά. Οι γραμμές στο μέτωπο του πύκνωσαν καθώς επέμεινε να αμφισβητεί τη θεωρία.

«Όμως ο μεγάλος φιλόσοφος Αριστοτέλης και σπουδαιότερος μαθητής του Πλάτωνα, χαρακτήρισε ως μυθοπλασία την αφήγηση για την Ατλαντίδα».

«Πολύ σωστά!» αντέτεινε με ανέλπιστο ενθουσιασμό ο Νικόδημος και συνέχισε με στόμφο. «Αλλά στην αρχαιότητα υπήρξε και μια πλειάδα από υποστηρικτές της αληθοφάνειας αυτής της ιστορίας. Οι μετέπειτα φιλόσοφοι Πρόκλος, Κράντωρας και Ποσειδώνιος αλλά και ο γεωγράφος Στράβωνας, όλοι υποστηρίζουν εν μέρει πως η περιγραφή της Ατλαντίδος βασίζεται σε πραγματικά γεγονότα. Όσον αναφορά τον Αριστοτέλη μην ξεχνάς πως διαφώνησε και διαφοροποιήθηκε σε μεγάλο βαθμό πάνω σε πολλές ιδέες και θέσεις του διδασκάλου του. Γι' αυτό και λέγεται ότι ο Πλάτωνας τον αποκαλούσε “πόλο”, δηλαδή πουλάρι που κλωτσά τη μητέρα του στην κοιλιά μόλις γεννηθεί».

Ο καθηγητής φαινόταν να έχει όλες τις απαντήσεις. Μόλις τελείωσε την πρόταση του, ο Χάουαρντ πήρε τη σκυτάλη της συνδιάλεξης.

«Μέσα λοιπόν στις ανακρίβειες που γεμίζουν τον μύθο εμείς πρέπει να βρούμε τα αληθινά ιστορικά δεδομένα. Ψάχνουμε για μια βελόνα σε άχυρα. Η αλήθεια είναι πως η θεωρία που μας ανέλυσες έχει αρκετά στέρεες βάσεις και ορθολογικές εξηγήσεις. Γνωρίζεις, όμως, ότι πάνω σε ένα μύθο πολλές διαφορετικές ερμηνείες μπορούν να χτιστούν. Χωρίς αποδείξεις όλες οι θεωρίες είναι πιθανές και τίποτα δεν μπορεί να επιβεβαιωθεί. Προτού τα κείμενα διερευνηθούν σημα-

σιολογικά και γλωσσολογικά όλα όσα λέμε δεν είναι τίποτα παραπάνω από υποθέσεις».

Ο Αλέξανδρος δεν μπορούσε παρά να ευθυγραμμισθεί με την άποψη του λεπτολόγου διδάκτορα από το πανεπιστήμιο του Μπρίστολ. Υπάρχουν δεκάδες παραδείγματα στην ιστορία, από αρχαιολογικές έρευνες, που άρχιζαν με μεγάλες προσδοκίες και στο τέλος εκφυλίζονταν σε μια ατελέσφορη ή ανεπιτυχής κατάληξη. Η θεωρία ήταν εντυπωσιακή και αληθοφανής αλλά τα κενά ήταν μεγάλα.

Ο καθηγητής φυσικά δεν επρόκειτο να το βάλει τόσο εύκολα κάτω. Δεν έψαχνε με την πυρετώδη εμμονή του συλλέκτη αλλά με την ήρεμη επιμέλεια του τεχνίτη που ανασκουμπώνεται να συγκολλήσει τα κομμάτια ενός σπασμένου αγγείου. Ήταν πεπεισμένος πως είχαν βουτήξει στα πιο απόκρυφα μυστικά ενός λαού που είχε χαθεί στην ιστορία χιλιάδες χρόνια πριν. Δεν βιαζόταν, δεν είχε αντιπάλους και απολάμβανε την ιδέα της συνεχιζόμενης εξονυχιστικής έρευνας.

«Για αυτό είμαστε εδώ σήμερα φίλοι μου. Οι πλάκες που ανακαλύψαμε ίσως κρύβουν και το κλειδί για την αλήθεια που ψάχνουμε. Ίσως μετατρέψουν τη βελόνα μέσα στα άχυρα σε γαίδαρο... και πιστέψτε με τότε θα καταφέρουμε σίγουρα να τον βρούμε!»